

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७६/११/११

लवर्टी ईनर्जीले पायो आईपीओ निष्कासनको अनुमति, ३७ करोड ५० लाखको ल्याउँदै

काठमाडौं । लवर्टी ईनर्जी कम्पनी ल मटेडले प्राथमिक सेयर (आईपीओ) निष्कासन गर्नका लागि अनुमति पाएको छ । नेपाल धरोपत्र बोर्डले कम्पनीलाई ३७ करोड ५० लाख रुपैयाँ बराबरको ३७ लाख ५० हजार कता आईपीओ निष्कासन गर्न अनुमति दिएको हो ।

आईपीओ निष्कासन तथा बिक्री प्रवन्धकमा एनआईबीएल एस क्यापिटल ल मटेड रहेको छ । कम्पनीले २५ मेगावाटको माथल्लो दोर्दी ए जल वद्युत आयोजना निर्माण गरिरहेको छ ।

आयोजनाको काम चैत अन्तिमसम्म पूरा हुने भएको छ । आयोजना बनाउन ४ अर्ब ६३ करोड रुपैयाँ लाग्ने अनुमान गरिएको छ । प्रतिमेगावाट लागत १८ करोड ५४ लाख रुपैयाँ पुगेको छ ।

आयोजनाबाट वार्षिक १३ करोड ६७ लाख ८४ हजार युनिट बिजुली उत्पादन हुने छ । आयोजनाबाट बिजुली उत्पादन भएपछि प्रभावित स्थानीयबासन्दालाई १० र सर्वसाधारणलाई गरी २५ प्रतिशत आईपीओ निष्कासन गर्न लागेको हो ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७६/११/११

कोरोना प्रभावले वजयपुर-२ को वद्युत उत्पादनमा ढिलाई

काठमाडौं । चीनमा महामारीको रूपमा फैलेको कोरोना भाइरसको प्रभाव कास्कीस्थित साढे ४ मेगावाटको वजयपुर-२ जल वद्युत आयोजनाको वद्युत उत्पादनमा परेको छ । नयाँ वर्ष मनाउन गएका चिनियाँ प्रावधक कोरोना महामारीले नेपाल फर्कन नसक्दा आयोजनाको उत्पादन पछि सरेको हो ।

प्रावधक नहुँदा आन्तरिक परीक्षणको काम सुरु हुन नसकेको सभल हाइड्रो पावर कम्पनीका वतीय व्यवस्थापक निराजन महर्जनले बताए । उनका अनुसार आयोजनामा काम गरिरहेका प्रावधक इलेक्ट्रोमेकानिकल उपकरण आयातकर्ता कम्पनीका प्रावधक हुन् ।

‘फागुनभित्र वद्युत उत्पादन सुरु गर्ने गरी काम भइरहेको थियो,’ उनले ऊर्जा खबरसँग भने, ‘वद्युतगृहमा उपकरण जडान गर्ने प्रावधक चीन गएपछि माघ २० गतेदेखि निर्माण ठप्प छ । आन्तरिक परीक्षण सुरु गर्न सकिएको छैन । उनीहरू फर्कने टुङ्गो छैन ।’ काम रोक्दा उत्पादन अनिश्चित बनेको पनि उनले बताए ।

प्रावधक नफर्कँदा निर्माण अवरुद्ध भई उत्पादन तालका प्रभावत भएकोबारे कम्पनीले नेपाल वद्युत प्राधकरणलाई जानकारी गराएको छ । कम्पनीले तालकाअनुसार वद्युत उत्पादन सुरु गर्न नसक्ने व्यहोराको पत्र पठाएर प्राधकरणलाई जानकारी गराएको हो ।

आयोजनामा इलेक्ट्रोमेकानिकल उपकरण जडानको काम सकिएको छ । प्रावधक फर्केपछि मात्रै आन्तरिक परीक्षण सुरु गर्न सक्ने कम्पनीले जनाएको छ । कोरोना प्रभावले कामदार फर्कन नसक्दा चिनियाँ ठेकेदार कम्पनीले निर्माण गरिरहेका अधिकांश जल वद्युत आयोजनाको निर्माण ठप्प भएको छ । चीनले कोरोना भाइरसको महामारी रोक्न आफ्ना नागरिकलाई देश छोड्न प्रतिबन्ध लगाउँदा नेपालको जल वद्युतमा पनि यसका असर देखिएको हो ।

श्रोत : राजधानी, २०७६/११/११

जल वद्युत् क्षेत्रका कम्पनीले दिएनन् लाभांश : पाँच वर्षदे ख लाभांश नदिनेमा २० कम्पनी

काठमाडौं । नेपाल स्टक एक्सचेन्जमा सूचीकृत ३२ कम्पनीमध्ये २० वटा कम्पनीले वगत ५ वर्षयता कुनै पनि लाभांश दिएका छैनन् । आर्थिक वर्ष २०७१/७२ देखि २०७५/७६ सम्म त्यस्ता कम्पनीले लाभांश नदिएको पाइएको हो । यद्यपि, गत आर्थिक वर्षको नाफाबाट लगानीकर्तालाई लाभांश प्रस्ताव गर्नेक्रम अझै जारी छ । २० वटामध्ये केही कम्पनी नेप्सेमा सूचकृत भएको एक वर्ष पनि भएको छैन ।

चालू आर्थिक वर्ष सुरु भएको ६ महिना भित्रमा लाभांश घोषणा गरेर वार्षिक साधारणसभा गरिसक्नुपर्ने प्रवधान भए पनि हाइड्रोपावर कम्पनीले यसलाई व्यवहारमा अहिलेसम्म लागू गर्न सकेका छैन ।

जल वद्युत् क्षेत्रलाई नियमन गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको वद्युत् नियमन आयोगले भने यसको नियमन सेबोनले गर्नुपर्ने बताएको छ । आयोगका अध्यक्ष दिल्लीबहादुर संहले आयोगमा कर्मचारी अभावका कारण प्रभावकारी रूपमा कार्य गर्न नसकेको स्विकारे । उनले भने, 'कुनै कम्पनीले बदमासी गरेको छ भने हामीले त्यस्ता कम्पनीलाई नियम भित्र ल्याउन ऐन कानून बनाउँदै छौं, अहिले हामीसँग जनशक्ति अभावले सबै कुरा नियमन गर्न सकेका छैनौं ।' त्यसकारण अहिले हामीले भन्दा पनि लगानीकर्ता स्वयंले बढी सजग रहनुपर्ने देखिन्छ ।

हालसम्म पाँच वर्षयता लगातार लाभांश दिने चालूमा हाइड्रोपावर एक मात्र कम्पनी रहेको छ । यो कम्पनीले पाँच वर्षको दौरानमा ८० प्रतिशत बोनस सेयर र ४२ प्रतिशत नगद लाभांश दिएको छ । त्यस्तै, बुटवल पावरको २७ प्रतिशत बोनस सेयर र १०६ प्रतिशत नगद, रिडी हाइड्रोपावरको २३.२६ प्रतिशत बोनस सेयर र ११.४८ प्रतिशत नगद, अपी पावरको १८ प्रतिशत बोनस सेयर, बरुण हाइड्रोको ५.२६ प्रतिशत, नेपाल हाइड्रोको ४.२१ प्रतिशत, न्याङ्दी गुपपावरको २५.५३ प्रतिशत, राधी वद्युत्को १० प्रतिशत, सानिमा माइको २५.५३ प्रतिशत र युनाइटेड मोदीले १८.४२ प्रतिशत लाभांश वतरण गरेका छन् ।

अधिकांश कम्पनीहरूले कारोबारमा आएदेखि नै लगानीकर्तालाई लाभांश दिएका छैनन् । लगानीकर्ताको रोजाइमा भने जहिले पनि आकर्षक लाभांश दिने कम्पनीहरू नै पर्ने गरेका छन् । जल वद्युत् कम्पनीको लाभांश आकर्षक नभएकै कारण दोस्रो बजारमा अधिकांश कम्पनीको सेयर

मूल्य अंकत मूल्यभन्दा निकै तल छन् । पछिल्लो समय जल वद्युत् क्षेत्रमा लगानीकर्ताको चासो निरन्तर घट्दै गएको पाइन्छ । चासो घट्नुमा लामो समयसम्म पनि कम्पनीहरूले लाभांश नदिनु प्रमुख कारण भएको लगानीकर्ता बताउँछन् ।

अर्को तर्फ चालू आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को दोस्रो त्रैमासमा वतीय ववरण सार्वजनिक गर्ने अ धकांश कम्पनीहरूको वतीय प्रगति भने सन्तोषजनक नै रहेको छ । हालसम्म दोस्रो त्रैमा सक रिपोर्ट सार्वजनिक गर्ने २९ वटा कम्पनीमध्ये १९ वटा कम्पनीले मुनाफा कमाएको ववरण सार्वजनिक गरेका छन् । भने दुईवटा कम्पनी नोक्सानमा रहँदा आठवटा कम्पनी यथास्थानमा रहेका छन् ।

नाफा कमाउनेमा रकमका आधारमा बुटवल पावर कम्पनीले ८५ करोड ८८ लाख नाफा आर्जन गरेको हो । सानिमा हाइड्रोले २८ करोड ७९ लाख, पाँचथर पावरको ८ करोड १७ लाख नाफा आर्जन गरेको छ । गत वर्षको सोही अव धको तुलनामा अरुण काबेलीको प्रतिशतका आधारमा १५०.६३ प्रतिशतले मुनाफामा वृद्ध भई ४ करोड २८ लाख ७३ हजार नाफा कमाएको हो ।

का लका पावर कम्पनी, युनाइटेड मोदी, नेसनल हाइड्रोपावर, नेपाल हाइड्रोपावर, सनर्जी हाइड्रो, रिडी हाइड्रोपावर, अरुण भ्याली, पाँचथर पावर, युनियन हाइड्रो, डादी गुरपपावर, हिमालयन ऊर्जा, छ्याङ्दी हाइड्रोपावर, रैराड, रिडी, अरुण काबेली, बरुण, नेसनल, युनिर्भसल, रसुवागढी, आखुँखोला र राधी वद्युत् कम्पनीले नाफा कमाएका छन् ।

अर्कोतर्फ सातवटा कम्पनी नोक्सानमा रहेका छन् । जसमध्ये खानीखोला हाइड्रोपावर सर्वा धक ६ करोड ६८ लाख ९७ हजार नोक्सानमा रहेको छ । अपर तामाकोसी २ करोड ३३ लाख नोक्सानमा रहेको छ । साथै, माउन्टेन हाइड्रो, दिव्यश्वरी हाइड्रो, आखुँखोला हाइड्रो, रसुवागढी हाइड्रो, सान्जेन जल वद्युत् र अपर तामाकोसी हाइड्रोपावर कम्पनी नोक्सानमा रहेका छन् ।

लाभांश नदिने कम्पनी र सेयर मूल्य

कम्पनी हालको सेयर मूल्य रु.

अपर तामाकोसी २३८

आखुँखोला हाइड्रोपावर ५६

अरुण काबेली १३७

का लका पावर १०६
खानीखोला हाइड्रोपावर ५२
घलेम्दी हाइड्रोपावर ७९
जोसी हाइड्रोपावर ६५
दिव्यश्वरी हाइड्रोपावर ५६
माउन्टेन हाइड्रोपावर ९७
नेसनल हाइड्रोपावर ६४
पञ्चकन्या माई १००
पाँचथर पावर कम्पनी १२७
सान्जेन जल वद्युत् १५८
सनर्जी पावर १०५
रसुवागढी हाइड्रोपावर १६७
रैराड हाइड्रोपावर १०२
हिमालय ऊर्जा १०९
हिमालयन पावर पार्टनर १५९
युनिर्भसल पावर ७९
युनियन हाइड्रोपावर ६२

श्रोत : नयाँ पत्रिका, २०७६/११/११

मर्मतका ला ग बन्द गरिएको कालीगण्डकी वद्युतगृह सोमबार

खुल्ने

वद्युत् प्राधकरणले मर्मतका निम्ति चार दिनका ला ग बन्द गरिएको कालीगण्डकी ए जल वद्युत् केन्द्र सोमबार मात्र सुचारु गर्ने भएको छ। १ सय ४४ मेगावाटको वद्युतगृहको पहिलो युनिटको मुख्य इनलेट भल्भबाट पानी चुहिएपछि बिहीबार रातिदेखि मर्मत था लएको हो। चार दिनमा मर्मत स कने गरी काम सुरु गरिएकाले सोमबार मात्र नियमत गर्न स कने प्राधकरणले जनाएको छ। अर्धजलाशययुक्त वद्युत् केन्द्रले हिउँदको समयमा अहिले दैनिक ५८ मेगावाट मात्र उत्पादन गरिरहेको छ। 'सोमबार साँझ ५ बजेसम्म बन्द रहनेछ,' प्राधकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसडले भने। स्याङ्जाको मर्मामा रहेको वद्युतगृहमा ४८-४८ मेगावाटका ३ युनिट छन्। एउटा युनिट मर्मत गर्न अरु पनि बन्द गर्नुपर्ने भएकाले केन्द्र बन्द गरिएको हो। केन्द्रबाट उत्पादित वद्युत् पोखरा र बुटवलतर्फ प्रवाह गरिन्छ। उत्पादन बन्द भएपछि पश्चिम भेगका औद्योगिक ग्राहकका ला ग साँझ (पक आवर) मा आपूर्ति कटौती हुने गरेको घिसडले जानकारी दिए। घिसडका अनुसार वद्युत् आपूर्तिलाई प्रभावित हुन नदिन शुक्रबार र शनिबारको बिदा उपयोग गरिएको हो। 'उपभोक्तालाई वद्युत् आपूर्तिमा समस्या नहुने गरी आवश्यक बन्दोबस्ती गरेका छौं, तर बुटवल, भैरहवा क्षेत्रका औद्योगिक ग्राहकको पकको समयमा वद्युत् कटौती हुन सक्छ,' उनले भने। मर्मतमा ३७ जना प्राधक खटिएका छन्।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७६/११/११

गल्छी-केरुङ ४०० केभी अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन बैठकमा कोरोना असर, ज्वाइन्ट डीपीआर अनिश्चित

काठमाडौं । उत्तरी छिमेकी मुलुक चीनसँग जोड्ने ४०० केभीए क्षमताको गल्छी-रसुवागढी-केरुङ प्रसारण लाइनको ज्वाइन्ट डीपीआर गर्ने सम्वन्धी बैठक चैतमा हुने सम्भावना कम दे खएको छ । चैतमा हुने भनिएको नेपाल र चीनको संयुक्त प्रा व धक टोलीबीचको ज्वाइन्ट डीपीआर बैठक चीनमा फै लएको कोरोना भाइरसका कारणले अनिश्चित बनेको हो ।

आयोजना अघि बढाउन दुइ देशबीच संयुक्त प्रा व धक बैठक बसेर ज्वाइन्ट डीपीआर र लोडफलो स्टडीको बिषय टुङ्ग्याउने योजना थयो । तर, कोरोना भाइरसको संकमण फै लएसँगै अहिले चीनका सरकारी कार्यालय बन्द छन् भने प्रा व धक टोली पनि नेपाल आउन सकेका छैनन् ।

चीनमा गर्ने भनिएको बैठकमा पनि नेपालका सरकारी प्रतिनिधी तथा प्रा व धक टोली जाने सम्भावना कम छ । 'चैतमा ज्वाइन्ट डीपीआर र लोडफलो स्टडीका बारेमा दुइपक्षीय प्रा व धक बैठक गर्ने निर्णय भएको हो' आयोजनाका प्रमुख कोमलनाथ आत्रेयले भने, 'तर, कोरोना भाइरसको संकमण हुन थालेपछि बैठक पनि बिथो लयो । तर, हाम्रोतर्फबाट वातावरणीय प्रभाव मुल्यांक(इआए) लगायतका काम स कन लागेको छ ।'

यसअघि नेपाल र चीनबीच प्रसारण लाइन आयोजना अघि औपचारिक तथा अनौपचारिक सहमति भएको आत्रेयले बताए । वन तथा वातावरण मन्त्रालयले आयोजनाको इआए स्वीकृती गरिसकेको छ । उच्च क्षमताका आठओटा प्रसारण लाइन जोड्नेगरी गल्छीदे ख १२ कलो मटर अघि रातामाटेमा सवस्टेशन बनाउने योजना छ ।

मलेनियम च्यालेन्ज कर्पोरेसन(एमसीसी) परियोजनाको अनुदान सहयोगमा बन्ने सवस्टेशन र प्रसारणलाइ रातामाटेमा जो डनेछ । त्यहाँबाट केरुङ हुँदै चीनतर्फ वद्युत् पारवहन गर्न यो प्रसारण लाइन कोशेढुंगा हुनेछ ।

चीनको ल्हासादे ख रातमाटे जोड्ने चार सय केभी, लप्सीफेदीदे ख रातमाटे आउने चार सय केभी, रातमाटे-दमौली-न्यु बुटवल जाने चार सय केभी र रातमाटेबाट हेटौँडा जोड्ने चार सय केभी प्रसारण लाइन रातमाटे सबस्टेशनमै जो डनेछ । प्रस्ता वत १२०० मेगावाटको बुढीगण्डकी जल वद्युत् आयोजना निर्माणपछि उत्पादित वद्युत् पनि यसै ग्रीडमा जो डनेछ ।

त्यसैगरी त्रिशूली ३ 'बी' बाट रातमाटे जोड्ने दुई सय २० केभी प्रसारण लाइन, धादिङ-तातोपानी-
बोरुङ दुई सय २० केभी प्रसारण लाइन, बोरुङ-रातमाटे दुई सय २० केभी र मर्याङ्दीदे ख काठमाडौं
जोड्ने प्रसारण लाइनलाई पनि रातमाटे सबस्टेसनमै लैजाने गरी सभै भएको आश्रयको भनाइ छ ।
डीपीआर भएपछि पाँच वर्ष भित्र गल्छी-रसुवागढी-केरुङ चार सय केभी प्रसारण लाइन निर्माण
सम्पन्न गर्नुपर्छ ।

मा थल्लो तामाकोशीमा ढिलाइ

दोलखा, फागुन १२ गते । मा थल्लो तामाकोशी जल वद्युत् आयोजनामा तो कएको समयमा नै पूरा नहुने अवस्था दे खएको छ । आयोजनामा कार्यरत कर्मचारीका कारण असार मसान्तसम्म वद्युत् उत्पादन गर्ने लएको लक्ष्य पूरा नहुने दे खएको हो । राष्ट्रिय गौरवको ४५६ मेगावाट क्षमताको सो आयोजनाको निर्माण कार्य जति लम्ब्याउँदै गयो, त्यति नै आफूलाई आर्थिकरूपमा फाइदा पुग्ने कर्मचारीमा दे खएको मनोवृत्ति कारण तो कएको समयमा आयोजनाको निर्माण कार्य पूरा नहुने समस्या दे खएको स्थानीयवासीको आरोप छ ।

तीन वर्षअघिदेखि नै प्रत्येक वर्षको असार मसान्तमा आयोजनाको निर्माण कार्य पूरा हुन्छ भन्दै आएका कर्मचारीले आफूमात्र जागर लम्ब्याउने खेतीमा लागेको नागरिक समाजका अगुवा भवीन्द्र कार्कीले बताउनुभयो । “यस पटक पनि २०७७ साल असार मसान्तमा वद्युत् उत्पादन हुन्छ भन्ने ढाँटको खेती गरिरहेको छ”, उहाँले भन्नुभयो, “जनताले बुझाएको राजश्वको उपहास गर्दै तामाकोशी जल वद्युत् आयोजनालाई केही कर्मचारीले ठगी खाने भाँडो बनाएका छन् ।” उहाँले जनताले खाई नखाई जगेर्ना गरेको शेयर रकमको समेत बेवास्ता गरिएको बताउँदै आयोजनाको सबैभन्दा अघ्यारो मानिएको तल्लो ठाडो सुरुङ र मा थल्लो ठाडो सुरुङमा पाइप राख्ने काममा ढिलाइ भइरहेको छ भन्नुभयो ।

दोलखाली जनताले नबुझेर आफूहरूलाई आरोप लगाएको र यो आरोप सत्य नभएको मा थल्लो तामाकोशी जल वद्युत् आयोजनाका प्रवक्ता डा गणेश न्यौपानेले दाबी गर्नुभयो । उहाँले भन्नुभयो, “पटक पटक जनतालाई ढाँटे पनि कुनै बाधा-च्यवधान नआए २०७७ साल असार मसान्त भन्ना वद्युत् उत्पादन हुन्छ ।” “वैशाख महिना भन्ना तल्लो र मा थल्लो ठाडो सुरुङमा पाइप राख्ने काम गरिसक्यौं”, उहाँले भन्नुभयो ।

नौ महिनाको अवधमा जम्मा ३०० मटरमात्र पेनस्टक पाइप जडान सम्पन्न हुनुले असार मसान्त सम्ममा परीक्षण उत्पादन शुरु हुने कुरा प्रावधान र व्यावहारिक रूपमा पनि असम्भव दे खएको छ । आयोजनाको लागत रु ७० अर्ब माथि पुग्ने अनुमान प्रवक्ता न्यौपानेको छ । उहाँका अनुसार अहिलेसम्म आयोजना निर्माणमा करीब रु ५० अर्ब खर्च भइसकेको छ । डलरमा भएको मूल्य वृद्धि, ऋणको ब्याज, प्रशासनिक खर्च लगायतका कारण आयोजना पूरा हुँदा आयोजनाको लागत रु ७५ अर्बभन्दा केही बढी हुन सक्ने प्रवक्ता न्यौपानेले बताउनुभयो । समग्रमा आयोजनाको प्रगति ९९ दशमलब चार प्रतिशत पुगेको मा थल्लो तामाकोशी जल वद्युत् आयोजनाले जनाएको छ । आजसम्ममा ३७९ मटरको तल्लो ठाडो सुरुङमा २२० मटर र ३१० मटरको मा थल्लो ठाडो सुरुङमा १३० मटर पेनस्टक पाइप जडान

भइसकेको प्रवक्ता न्यौपानेको भनाइ छ ।
लट २ को हाइड्रो मेकानिकलको भारतीय ठेकेदार कम्पनी टेक्सम्याको रेल्वे इन्जिनियरिडले काममा
ढिलाइ गरेपछि मा थल्लो तामाकोशी जल वद्युत् आयोजना, टेक्सम्याको र एन्ड्रिजबीचमा त्रिपक्षीय
सम्झौता भई तल्लो ठाडो सुरुङमा पेनस्टक पाइप जडानको काम एन्ड्रिजलाई दिइएको थयो भने
मा थल्लो ठाडो सुरुङमा टेक्सम्याकोले नै पेनस्टक पाइप जडानको काम गरिरहेको प्रवक्ता न्यौपानेले
जानकारी दिनुभयो ।

सुरुङ तथा पेनस्टक पाइपको परीक्षण सफल गरी असार मसान्त सम्ममा वद्युत्गृहमा जडान गरिएका
६ युनिटमध्ये एक युनिटबाट परीक्षण उत्पादन शुरु गर्ने र बाँकी पाँचै वटा युनिटमा गर्दा असोज महिना
लाग्ने उहाँको भनाइ छ । आयोजनाको वद्युत् गृह निर्माण सम्पन्न भई तयारी अवस्थामा छ भने
प्रसारण लाइनको निर्माण अन्तिम चरणमा छ । आयोजना आगामी असोज भित्र सम्पन्न गर्ने तयारी छ
।

श्रोत : अनलाइन खबर, २०७६/११/१३

दुहबी-कटहरी ३३ केभी प्रसारणलाइन चार्ज

१३ फागुन, काठमाडौं । वराटनगर क्षेत्रको पूर्वी भागमा बनेको कटहरी सबस्टेसन सञ्चालनमा आएको छ । लामो समयसम्म दुहबी कटहरी ३३ केभी प्रसारणलाइन ववादमा फसेको थियो । मोरङको कटहरीमा निर्माण गरिएको सबस्टेसन तयार भएपनि गधनिया क्षेत्रमा तार तान्न स्थानीयले अवरोध गरेपछि सञ्चालनमा आउन सकेको थिएन ।

अहिले सो स्थानमा तार भूमगत गरेर प्रसारणलाइनको काम पुरा भएको छ । दुहबी ग्रड सबस्टेसनदेखि कटहरीसम्म १७.२ क म ओभरहेड लाइन र ५.५ क म ३३ केभी भूमगत लाइन निर्माण गरी जम्मा २२.७ क म लाइन नो लोडमा सञ्चालन गरिएको जयदुर्गे इन्जिनियरिङ र त्रिपुरेश्वर कन्डक्टर कम्पनीका डाईरेक्टर सागर लुईटेलले बताए ।

कटहरी सबस्टेसन सञ्चालनमा आएपछि उक्त क्षेत्रको भोल्टेजको गुणस्तरमा सुधार हुनेछ । वतरण प्रणाली सुदृढीकरण तथा वस्तार आयोजना बिराटनगर ड भजन प्रमुख शैलेश सापकोटाका अनुसार दुहबी ग्रड सबस्टेसनबाट कटहरी सबस्टेसन हातासम्म ३३ केभी प्रसारणलाइनको परिक्षण प्रशासन सफल भएको छ ।

‘हामीले नो लोडमा सबस्टेसन सञ्चालन गरेका छौं, समग्र मोरङको ला ग यो खुशीको कुरा हो’ उनले भने, ‘अब कटहरी सबस्टेसन पूर्णरूपमा सञ्चालन गरी त्यहा बाट ११ केभी फडर वतरण गर्ने कामको ला ग बिराटनगर बितरण केन्द्रसँग समन्वय गरी फडरको वतरण प्रणाली सञ्चालनको कार्य द्रुत गतिमा अघि बढाउने छौं ।’ अब सो क्षेत्रका घरायसी, औद्योगिक, व्यापारिक लगायत सबै ग्राहकले स्तरीय वद्युत सेवाको उपभोग गर्न पाउने प्रा धकरणको दावी छ ।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७६/११/१३

१६ अर्ब लगानीमा १५० मेगावाटको सौर्य ऊर्जा उत्पादन गर्दै डोल्मा हिमालयन, ५ चरणमा ७५० मेगावाट पुर्याउने

काठमाडौं । डोल्मा ग्रुप अन्तर्गतको डोल्मा हिमालयन इनर्जीले २ वर्ष भित्र १५० मेगावाटको सौर्य ऊर्जा उत्पादन गर्ने भएको छ । डोल्माले ब्याट्रीसहितको सोलार प्र व धबाट बिजुली उत्पादन गर्न स्थान छनौट गरिरहेको छ । यहि महिना भित्र लगानी बोर्डबाट ऊर्जा उत्पादन अनुमतिपत्र (लाइसेन्स) लएर प्र व ध जडानका लाग संभाव्यता अध्ययन थाल्ने कम्पनीले जनाएको छ ।

डोल्माले प्रदेश २, ५ र सुदुरपश्चिममा सोलार प्र व ध जडान गर्ने क्षेत्रको अध्ययन गरिरहेको प्रवन्ध निर्देशक डा.सन्दीप साहले बताए । उपयुक्त स्थानको पहिचान भएपछि लाइसेन्स लने र सोलार प्लाण्ट जडान गर्ने उनले जानकारी दिए । कम्पनीले सोलारबाट उत्पादन हुने बिजुली ब्याट्रीमा सञ्चय गर्ने र बढी माग हुने समयमा बिजुली प्रवाह गर्ने उनले बताए । उनका अनुसार यस्तो प्रवि ध नेपालमा पहिलो हो ।

१५० मेगावाट बिजुली उत्पादन गर्न ३ लाख सोलार प्यानल जडान हुनेछ । यस्तै न्युनतम १५० हेक्टर जमन आवश्यक पर्ने उनले बताए । बिजुली सञ्चित गर्न १ सय मेगावाटको ब्याट्री जडान गरिने छ । यसको लाग १५ करोड अमेरिकी डलर अर्थात (करिब १६ अर्ब रुपैयाँ) लगानी जुटिसकेको साहले जानकारी दिए ।

उनका अनुसार इन्फ्राको एसया सङ्गापुर, नेदरल्याण्डको एफएमओ अन्तर्गतको क्लाइमेन्ट इन्भेष्टर वान र डोल्माले संयुक्त रुपमा १५ करोड डलर लगानी गर्ने सहमति भएको छ । लाइसेन्स पाउने बि त्तकै लगानी जुट्ने उनको भनाई छ । डोल्मा हिमालयनले लगानी वोर्डबाट पहिलो चरणमा सोलार प्र व ध र बिजुली सञ्चय गर्ने ब्याट्रीसहित २० करोड डलर (करिब २० अर्ब रुपैयाँ) लगानी स्वीकृत गरिसकेको छ ।

पाँच चरणमा गरेर डोल्माले ७ सय ५० मेगावाट सोलारबाट बिजुली उत्पादन गर्न लक्ष्य लएको छ । बिजुली भण्डारन गर्न १ सय मेगावाटको ब्याट्रीसहित ३५ अर्ब रुपैयाँ लाग्ने अनुमान छ ।

ब्याट्रीसहितको सोलार प्र व ध सञ्चालन भएमा भारतबाट बिजुली आयात घटाउन सक्ने छ । यसले ऊर्जा सन्तुलनमा ठुलो भु मका खेल्ने दावी साहको छ ।

डोल्माले पहिलो चरणमा मुस्ताङको लोमान्थाङ र रसुवाको लाङटाङ भ्यालीमा ब्याट्रीसहितको सोलार प्यानल जडान गर्नेछ । नेपाल-चीन सीमानामा रहेको लोमान्थाङमा सोलार प्र व ध जडान गरेर ३ सय मेगावाट बिजुली उत्पादन गरी का लगण्डकी करिडोर हुँदै बिजुली खपत केन्द्रसम्म ल्याउने तयारी कम्पनीको थयो ।

तर, सीमा क्षेत्रको सुरक्षाको कारण देखाउँदै सरकारले डोल्माको लाइसेन्स खारेज गर्यो । सो क्षेत्रमा अध्ययनका ला ग डोल्माले ६ करोड रुपैयाँ खर्च गरिसकेको साह बताउँछन । बिजुली उत्पादन गर्ने योजना पछि धके लएको हो । यस्तै च लमेमा भौगो लक कारणले संभाव्य नभएपछि डोल्माले ३ ओटा प्रदेशमा जग्गाको खोजी गरिरहेको छ ।

वद्युत प्रा धकरणले सोलारको बिजुलीको मूल्य प्रतियुनिट ७ रुपैयाँ ३० रुपैयाँ निश्चित गरेको छ । ठुला ब्याट्री खरिद गर्न लागत बढी पर्ने भएकाले जलासययुक्त आयोजनाको बराबर बिजुलीको मूल्य दिनुपर्ने प्रस्ताव डोल्माको छ । यद्यपी नेपाल वद्युत प्रा धकरणसंग छलफल हुन बाँकी छ ।

सोलार प्र व धबाट सुख्खा र वर्षात दुबै मौसममा बिजुली उत्पादन गर्न सक्न्छ । ब्याट्रीको आयु १८ वर्षसम्म हुनेछ । दुई वर्षअघि असारमा भएको ३१ औं लगानी बोर्ड बैठकले डोल्मालाई सोलार प्र व धबाट बिजुली उत्पादन र बिजुली सञ्चय गर्न ब्याट्री जडान गर्न अनुमति दिएको थयो ।

डोल्माको ३ जल वद्युत आयोजनामा लगानी

डोल्माले ४१ मेगावाट क्षमताका ३ जल वद्युत आयोजनामा ८० करोड रुपैयाँ लगानी गरेको छ । गैरआवा सय नेपालीको लगानीमा निर्माण धन २८ मेगावाटको तल्लो लखु, १३ मेगावाटको सुरी आयोजनामा लगानी गरेको छ । लखुमा ५० करोड, सुरीका आयोजनामा ३० करोड रुपैयाँ लगानी गरेको छ । दुबै आयोजना निर्माण धन अवस्थामा छन ।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७६/११/१३

अपी पावरले मा थल्लो चमे लया आयोजना बनाउन हकप्रद सेयर निष्कासन गर्न पायो अनुमति

काठमाडौं । मा थल्लो चमे लया जल वद्युत आयोजना निर्माणका लागि लगानी जुटाउन अपी पावर कम्पनीले ल मटेडले हकप्रद सेयर निष्कासन गर्न अनुमति पाएको छ ।

नेपाल धतोपत्र बोर्डले कम्पनीलाई कम्पनीलाई प्रथम चरणमा चुक्तापुँजीको १ बराबर ०.४७ प्रतिशत अर्थात् ५६ करोड ७० लाख रुपैयाँ बराबरको ५६ लाख ७० हजार कता हकप्रद सेयर निष्कासन गर्न अनुमति दिएको हो ।

पहिलो चरणको बिक्रीपछि कम्पनीले दोस्रो चरणको हकप्रद सेयर निष्कासन गर्ने सञ्चालक सतिश न्यौपानेले बताए ।
। कम्पनीले मा थल्लो चमे लया निर्माणको लागि १ बराबर २ को अनुपातमा अर्थात् २ अर्ब २६ करोड रुपैयाँको हकप्रद जारी गर्न बोर्ड समक्ष निवेदन दिएको थियो ।

वद्युत नियमन आयोगको सफारिसमा कम्पनीलाई चरण चरण गरी आयोजना निर्माणको लागि हकप्रद जारी गर्ने निर्णय गरेको न्यौपानेले जानकारी दिए । सो हकप्रद हाल कम्पनीको कायम चुक्ता पुँजी १ अर्ब १९ करोडको १ बराबर ०.४७ कायम भएको छ ।

कम्पनी यस हकप्रद जारी गरि आगामी आर्थिक वर्षको शुरुवातमा चमे लया निर्माणको प्रगती ववरण सहित पुनः दोस्रो पटक हकप्रद जारी गर्न बोर्डमा निवेदन पेश गर्ने भएको छ । दोस्रो चरणको हकप्रद निष्काशनको लागि समेत कम्पनीले वद्युत नियमन आयोगबाट स्विकृति प्राप्त गरिसकेको छ ।

कम्पनीले हाल ८.५ मेगावाटको नौगडगाढ आयोजना २०७२ साल भदौदेखि सञ्चालन गरि वद्युत बिक्री गरिरहेको छ । यस्तै ८ मेगावाटको मा थल्लो नौगडगाढ आयोजना कार्तिकबाट सञ्चालन गरि थप वद्युत बिक्री गरिरहेको छ । मा थल्लो चमे लया आयोजना दार्चुला जिल्लामा छ ।

कम्पनीले मा थल्लो चमे लया निर्माणलाई तिब्र रूपमा अघि बढाएको छ । आयोजनाको वतीय व्यवस्थापनको कार्य अन्तिम रूपमा रहेको छ । आयोजनाको निर्माण अबको ३० महिना भित्र

सम्पन्न गर्ने कम्पनीका कार्यकारी सञ्चालक सञ्जिव न्यौपानेले बताए । कम्पनीले बिगत ३ बर्षदे ख
निय मत लाभांश वतरण गरिरहेको छ ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७६/११/१३

स्वा मत्व परिवर्तनसँगै खम्तीको पीपीए नेपाली रुपैयाँमा

काठमाडौं । डलरमा वद्युत् खरीद वक्री सम्झौता (पीपीए) गरेका कारण आलोचन हुँदै आएको खम्ती जल वद्युत् आयोजना (६० मेगावाट)को नयाँ पीपीए अब नेपाली रुपैयाँमा गरिने भएको छ । नेपाल सरकार र प्रवर्द्धक कम्पनी हिमाल पावर ल मटेडबीच भएको सम्झौताअनुसार आगामी असार २६ गतेबाट आयोजनाको ५० प्रतिशत स्वा मत्व नेपाल वद्युत् प्राधकरणमा आउने भएकाले नयाँ पीपीएको तयारी गरिएको हो ।

डलर पीपीएका कारण आफू मारमा परेको बताउँदै आएको प्राधकरण पहिलेको भन्दा सस्तो दरमा नयाँ पीपीए गर्ने तयारीमा छ । अहिले आयोजनाको ५० प्रतिशत स्वा मत्व प्राधकरणलाई हस्तान्तरण गर्न दुवै पक्ष तयारीमा जुटेका छन् । यसका लागि प्राधकरण र प्रवर्द्धक दुवैको स्वा मत्व हुने गरी संयुक्त कम्पनी स्थापना गरिँदै छ । र, सोही कम्पनीले वद्युत् प्राधकरणसँग नयाँ पीपीए गर्नेछ ।

स्थापना गरिने संयुक्त कम्पनीले हिमाल पावरबाट खम्तीको स्वा मत्व लनेछ । त्यसपछि सो आयोजना वद्युत् प्राधकरण र हिमाल पावरको आधा स्वा मत्व हुने र नाफा आधाआधा बाँड्ने प्राधकरणले बताएको छ ।

सय मेगावाट भन्दा कम क्षमताका जल वद्युत् आयोजनाको पीपीए डलरमा गर्न नपाइने गरी नयाँ कानूनी व्यवस्था आएकोले पनि खम्तीको नयाँ पीपीए गरिन लागेको हो । 'हाल यसका लागि दुवै पक्षबीच छलफल भएको छ । डलरमा पीपीए हुँदैन तर पीपीए पहिलेको भन्दा सस्तो हुनेछ,' प्राधकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसडले भने, 'तर, प्रतियुनिट कति रुपैयाँ भनेर टुंगो लागेको छैन ।' उनका अनुसार संयुक्त कम्पनीको नाम राख्नेलायत वषय पनि अहिले छलफलकै क्रममा छ ।

प्राधकरणका अनुसार स्वा मत्व परिवर्तनका लागि दुवै पक्षको संलग्नतामा संयुक्त कम्पनी गठन स मति, सम्पत्ति हस्तान्तरण स मति, वतीय वश्लेषण स मति र पीपीए वार्ता स मति बनाएर काम अगाडि बढाइएको छ । यी स मतिलाई असारको दोस्रो साता भन्ने सबै काम सक्न भनिएको छ ।

हिमाल पावरले सन् २००० जुलाईदेखि सञ्चालनमा ल्याएको खम्ती आयोजना नेपालमा निजीक्षेत्रको लगानीमा निर्माण गरिएको पहिलो जल वद्युत् आयोजना हो । यसमा बुटवल पावर कम्पनी ल मटेड, नर्वेको स्ट्याटक्राफ्ट एसएफ, आलस्थम पावर एसलगायत कम्पनीको लगानी छ ।

त्यसबेला आयोजना बनाउन १४ करोड ५२ लाख डलर लगानी भएको थियो । तत्कालीन सरकार र कम्पनीबीच उत्पादन शुरू भएको २० वर्षपछि आयोजनाको ५० प्रतिशत स्वा मत्व प्रा धकरणको हुने गरी सम्झौता गरिएको थियो । उक्त आयोजनाबाट वद्युत् उत्पादन हुन लागेको आगामी जुलाईमा २० वर्ष पुग्दै छ । साथै, पूर्व सम्झौताअनुसार नै अबको ३० वर्षपछि सो आयोजनाको शतप्रतिशत स्वा मत्व प्रा धकरणको नै हुनेछ । डलरमा पीपीए भएका कारण प्रा धकरणले कम्पनीलाई डलरमा नै भुक्तानी दिनुपर्ने थियो । फलस्वरूप प्रा धकरणले डलर मूल्य परिवर्तन हुँदा पर्ने जोखिम पनि आफै वहन गर्दै आएको थियो । तत्कालीन समयमा प्रा धकरणले कम्पनीसँग पीपीए गर्दा एक डलरको मूल्य ५२ रुपैयाँ थियो जुन अहिले ११५ रुपैयाँ पुगेको छ ।

प्रा धकरणले पहिलोपटक हिमाल पावरसँग खम्तीको पीपीए ५ दशमलव २ सेन्टमा गरेको थियो जुन पछि संशोधन गरी ५ दशमलव ९ सेन्ट कायम गरिएको थियो ।

नेपाली रकमको आधारमा प्राध करणले वर्षात्मा प्रतियुनिट ४ रुपैयाँ ८० पैसा र हिउँदमा प्रतियुनिट ८ रुपैयाँ ४० पैसाका दरले बिजुली खरीद गर्दै आएको थियो । रोयल्टीसमेत गरेर खम्तीबाट प्रतियुनिट २१ रुपैयाँसम्ममा वद्युत् कन्नु परेको प्रा धकरणको भनाइ छ । अब यो भन्दा सस्तो मूल्यमा पीपीए गर्ने प्रा धकरणको तयारी छ । प्रा धकरणले रोयल्टीबापत वार्षिक रू. ४८ करोड कम्पनीलाई दिँदै आएको बताइन्छ ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७६/११/१३

कर्णालीका नदीबाट १४ हजार मेगावाट वद्युत्

हुम्ला-कर्णालीमा राष्ट्रिय वद्युत् प्रसारण लाइनको बिस्तार नभएपनि त्यहाँका स्थानीय नदीबाट नै कर्णालीका जनता र देशभर वद्युत् आपूर्ति गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ । स्थानीयस्तरमा वद्युत्लाई उत्पादन गर्न सकएमा कर्णाली जल वद्युत्का लाग आत्मनिर्भर हुने सम्भावना रहेको छ । कर्णालीका तीन नदीबाट साढे चौध हजार मोगावाट वद्युत् उत्पादन गर्न सक्ने एक अध्ययनले देखाएको छ । नेपाल नवीकरणीय ऊर्जा परिषदको तथ्यांकअनुसार कर्णालीका ठूला नदी भेरी, बबई र कर्णाली नदीबाट साढे १४ हजार वद्युत् उत्पादन हुने 'नेपालको जल वद्युत् सम्बन्धी वस्तुत अध्ययन' मा उल्लेख छ ।

भेरी नदीबाट चार हजार ६ सय ५.६१, बबई सारदाबाट १ सय ६२.४३ र कर्णाली नदीबाट ९ हजार ७ सय ९६.२७ मेगावाट वद्युत् उत्पादन गर्न सक्ने तथ्यांकमा उल्लेख गरिएको छ । कर्णालीका ठूला नदी भेरी, बबई सारदा र कर्णाली नदीबाट वद्युत् निकाल्न सक्ने हामीले अध्ययनका क्रममा पाएको जलस्रोत वज्र डा. हरिमान श्रेष्ठले बताए । “ फल्टमा आएर यो प्रतिवेदन तयार पारिएको थयो, यो अध्ययन पूर्ण नहुनपनि सक्छ” श्रेष्ठले बताए ।

वद्युत् उत्पादन क्षेत्रका वषयमा अध्ययन गर्ने टोली साना नदीको अध्ययन गरेको ठूला नदी आधारमा रहेर वद्युत् उत्पादन क्षमताका वषयमा अध्ययन गरिएको डा. श्रेष्ठले बताए । “साना नदी र लघु जल वद्युत् आयोजनाका वषय यो प्रतिवेदनमा समेटिएको छैन ।” उनले भने, “सबै समेटियो भने अझै बढी उत्पादन क्षमता रहेको हुनसक्छ ।”

कर्णालीमा जल वद्युत्को सम्भावना धेरै भएको, त्यसका लाग लगानीको आवश्यकता रहेकोको श्रेष्ठले बताए । “अहिले कर्णालीमा जल वद्युत्मा लगानीको कमी रहेको छ ।” उनले भने, “संभावना देखायो भने भोलि सबैले लगानी गर्न तयार हुन्छन् ।” कर्णालीमा वद्युत् उत्पादनको क्षमता धेरै भएपनि अहिले कर्णालीका केही जल वद्युत् आयोजनाको काम अगाडि बढेको छ तर यो प्रयाप्त र सन्तोषजनक रूपमा अगाडी नबढेको प्रति स्थानीयको चिन्ता रहेको छ । लगानीकर्ताको खोजी गरी यसको उपयोग गर्न सकएमा राष्ट्रलाई नै धान्ने जल वद्युत् कर्णालीका नदीले दिन सक्छन् तर राज्यलाई यसको कुनै चासो र चिन्ता नरहेको अवस्था छ ।

उज्यालो कार्यक्रमका लाग बोलपत्र आह्वान

कर्णाली प्रदेश सरकारले 'कर्णाली उज्यालो कार्यक्रम' दुई वटा आयोजनाको बोलपत्र आह्वान गरेको छ । रुकुम पश्चिमको सम्रतु र कालकोटको दुर्सी खोला लघुजल वद्युत् आयोजनाका लाग बोलपत्रको आह्वान गरेको छ । कर्णाली प्रदेश सरकारको मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालयले बोलपत्रको आह्वान गरेको छ ।

सम्रतु लघु जल वद्युत् आयोजनाबाट रुकुम पश्चिम त्रिवेणी गाउँपालिका-२ का १८ गाँउका आठ सय ६३ घरपरिवार र कालकोटको दुर्सी खोलाबाट पलाँता गाउँपालिका ७ का १३ गाँउका एक हजार एक सय ५० घरधुरीलाई वद्युत्को पहुँचमा पुग्नेछ ।

रुकुम पश्चिमको सम्रतु खोला लघु जल वद्युत् आयोजना दुई सय कलोवाट क्षमताको हो भने कालकोटको दुर्सीखोला लघु जल वद्युत् आयोजना १ सय कलोवाट क्षमताको रहेको छ । कर्णाली उज्यालो कार्यक्रम अन्तगत यी दुई आयोजनाको काम अगाडि बढाउनका लाग बोलपत्रको आह्वान गरिएको कर्णाली प्रदेश सरकार मुख्य मन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद कार्यालयका प्रवक्ता केशव उपाध्यायले बताए । “कर्णाली उज्यालो कार्यक्रमका लाग बोलपत्र आह्वान गरिएको छ ।” उनले भने, “यी दुई आयोजना प्रारम्भिक चरणमा छनौट गरिएका छन् ।” प्रदेश सरकारले कर्णाली उज्यालो कार्यक्रमका लाग अन्य आयोजनाको कामलाई अगाडि बढाउनका लाग प्रारम्भिक अध्ययन सुरु गरेको प्रवक्ता उपाध्यायले बताए । “कार्यक्रमलाई दुरत ढंगले अगाडि बढाएका छौं ।” उनले भने, “यसका लाग आयोजनाको अध्ययन भइरहेको छ ।” यी दुई आयोजनाको लागत रकमका वषयमा भने अहिले बोलपत्र आह्वानमा गएका कारणले लागत वषयमा जानकारी दिन नमल्ने मुख्य मन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले जनाएको छ । सरकारले आर्थिक वर्ष २०७६-०७७ को नीति तथा कार्यक्रममा नै ५० करोड ९ लाख रुपैयाँ वनियोजन गरेको थियो ।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७६/११/१३

मस्त्रीखोला आयोजनाको बाँधमा पानी भर्ने काम सुरु, बैशाखदेखि बिजुली उत्पादन हुने

काठमाडौं । निर्माण धन ४२ मेगावाटको मस्त्रीखोला जल वद्युत आयोजनाबाट वैशाखसम्म बिजुली बल्ने भएको छ । आयोजनाको काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।

आयोजनाले बाँधमा पानी भर्ने काम सुरु गरेको छ । एक महिनाभित्र परीक्षण उत्पादन गरी अ प्रलसम्म आयोजनाबाट बिजुली उत्पादनको लक्ष्य रहेको ठेकेदार हाइहिमाल हाइड्रो कन्ट्रक्सनका प्रबन्ध निर्देशक ताराप्रसाद सापकोटाले बताए । उनका अनुसार नेपाल वद्युत प्राधकरणले का लण्डकी करिडोर प्रसारणलाइन बनाउन ढिलाइ गर्दा आयोजना पनि पछि धकेलिएको हो ।

आयोजनाको मुख्य काम सकेको छ । बाँध, वद्युतगृह, सुरुङ र पाइपलाइन र इलेक्ट्रोमेकानिकल उपकरण जडानको काम सकेको छ । वद्युत प्राधकरणले २२० केभी कालीगण्डकी करिडोर प्रसारण लाइन र दाना सब-स्टेशन बनाउन ढिलाइ गर्दा आयोजना पछि धकेलिएको हो ।

आयोजनाको लागत प्रतिमेगावाट साढे १३ करोड रुपैयाँ रहेको अनुमान गरिएको छ । आयोजना बनाउन ५ अर्ब ६७ करोड रुपैयाँ लागेको अनुमान गरिएको छ । नेपाल इन्भेस्टमेन्ट बैंकले ७० करोड, हाइड्रो इलेक्ट्रि सट इन्भेस्टमेन्ट कम्पनी ल मटेड (एचआईडीसीए) ले १ अर्ब र नेपाल बैंकले ५० करोड रुपैयाँ ऋण लगानी गरेका छन् ।

यसैगरी नवल बैंकले १ अर्ब, लक्ष्मी बैंकले ४० करोड, सद्धार्य बैंकले ३० करोड र तत्कालिन एस डेभलपमेन्ट बैंक हालको नेपाल इन्भेस्टमेन्टको ३० करोड रुपैयाँ ऋण लगानी रहेको छ ।

सन २०१६ को जुन १३ मा आयोजनाको सुरुङ निर्माणको काम शुरु भएको हो । बाँधतर्फ ९२६ मटर र आउटलेटबाट १ हजार ३४४ मटर सुरुङ खनेको छ । म्याग्दीको नारच्याङको बेशीगाउँस्थित कालीगण्डकी नदीको बायाँ कनारमा वद्युतगृह निर्माण गरेको छ ।

निल गरि र घलेम्दी खोलाको दोभानमा २३ मटर अग्लो बाँध निर्माण भएको छ । पहाडभित्र १३५ मटर सुरुङ खनेर खोलाको पानीलाई डाईभर्सन गराएर बाँध निर्माण गरिएको हो । मस्त्रीखोलाको पानी थगाउने पोखरी र नहर भूमगत छ ।

पहाड भत्र ११५ मटर लम्बाइ, ८.५ मटर चौडाइ र १३ मटर गहिराइ भएको दुई वटा बालुवा थगाउने भू मगत पोखरी बनाइएको छ । आउटलेटदे ख बाँधसम्म एक हजार ५०० मटर दुई मटर गोलाइको पेन स्टक पाइप जडान भएको छ ।

आयोजनाले नारच्याड बेशीगाउँदे ख बाँधसम्म पुग्ने ६ कलो मटर सडक र तीन वटा बेलीब्रिज निर्माण गरेको छ । आयोजना अन्नपूर्ण गाउँपा लका-४ नारच्याडमा छ ।

श्रोत : नागरिक, २०७६/११/१३

१५ करोड तिर्न प्रा धकरणको अर्को ताकेता

काठमाडौं - नेपाल वद्युत् प्रा धकरणले रुपन्देहीको भैरहवा-भरौ लया औद्योगिक करिडोरका उद्योगीलाई पुरानो बिलको करिब १५ करोड रुपैयाँ बक्यौता तिर्न ताकेता गरेको छ। वद्युत् प्रा धकरण र उद्योगीबीच दे खएको ट्रंक र डे डकेटेड लाइन ववाद नसुल्झिएको बेला प्रा धकरणले दोस्रोपटक बक्यौता तिर्न ३५ दिनको समय तोकेर पत्राचार गरेको हो।

त्यही करिडोरमा रहेको पञ्चकन्या ग्रुप भैरहवा फ्याक्ट्रीका उपमहाप्रबन्धक देबेन्द्र साहूले प्रा धकरणले बक्यौता तिर्न ताकेता गर्दै फेरि पत्र पठाएको जानकारी दिए। आन्तरिक लोड व्यवस्थापन गर्ने क्रममा प्रा धकरणले २०७४ चैतमा आफूखुसी औद्योगिक फडरलाई ट्रंक लाइनमा लगेको थयो। उद्योगीले आफ्नो माग वपरीत प्रा धकरणले रे डएल (साधारण लाइन) लाई ट्रंक लाइनमा लगेका कारण महसुल तिर्न नसक्ने बताउँदै आएका छन्। यही शुल्क ववाद नसुल्झिएको बेला प्रा धकरणले अर्को ताकेता गरेको हो। यसले भरौ लयादे ख भैरहवाबीचको औद्योगिक करिडोरका १६ उद्योग समस्यामा परेको व्यवसायीको गुनासो छ।

प्रा धकरणले २०७४ चैतदे ख औद्योगिक फडरलाई ट्रंक लाइनमा लगेर वद्युत् आपूर्ति गरे पनि गत मंसिरमा आएर १९ महिनादे खको अतिरिक्त शुल्क तोकेर बिल पठाएको थयो। प्रा धकरणले बिल पठाए पनि उद्योगीले तिर्न नसक्ने बताएपछि प्रा धकरणले केही दिनअघि समय सीमा तोकेर बिल पठाएको हो।

प्रा धकरणको आफ्नै कारणले लोड व्यवस्थापन गर्दा औद्योगिक फडरलाई टं«क लाइनमा परिणत गरेकाले महसुल तिर्न नसक्ने उपमहाप्रबन्धक साहूले बताए। 'प्रा धकरणले लोड व्यवस्थापन गर्दा फडर परिवर्तन गरेको हो,' उनले भने, 'अहिले आएर टं«क लाइन शुल्कको बिल पठाएर उद्योगीमा थ अन्याय भयो।' उद्योगीको यो समस्यलाई प्रा धकरणले सम्बोधन गर्नुपर्ने उनले बताए।

वद्युत् प्रा धकरणले साधारणलाई ट्रंक लाइनमा परिणत गरेको स्वीकार गरे पनि उद्योगीलाई जानकारी गराएको जनाएको छ। ट्रंक लाइनमा परिणत भएपछि लोडसे डडको समयमा समेत वद्युत् उपयोग गरेकाले सोही अनुसार बिल काटेको प्रा धकरण भैरहवा वतरण केन्द्रका प्रमुख जितेन्द्र कुमारले बताए। 'प्रा धकरणको बोर्ड बैठकको निर्णयअनुसार बिल काटेका हौं,' उनले भने, '३५ दिन भन्ने महसुल बुझाउन पत्राचार गरेका छौं।' उद्योगीले प्रा धकरणमा पुनरावलोकन गर्न सक्ने बताए।

उद्योगलाई जानकारी नदिई स्पेसल ट्रंक लाइन जडान गरी साधारणभन्दा निकै चर्को दरमा महसुल तिर्न पत्राचार गरेको भन्दै उद्योगीले आपत्त जनाउँदै आएका छन्। भैरहवाको उक्त औद्योगिक करिडोरमा पञ्चकन्या प्लास्टिक उद्योग, पञ्चकन्या स्टिल, सोना प्याकेजिङ, एमआर स्टिल, नवनेपाल प्लास्टिक, शुभलक्ष्मी पोलिमर्स, नेसनल ट्रेड रबर, जयदुर्गा प्लास्टिक, सोना पोलिमर्स, यशोदा फुड प्राल, प्रया प्याकेजिङ, एजी हेल्थ उद्योग, एभरेस्ट रोलड मल, लुम्बिनी फ्लोर मल, फेरो स्टिल प्राल, लुम्बिनी पएससी लगायत उद्योग छन्। ती उद्योगका सञ्चालकले आफू मर्कामा परेको भन्दै साधारण ग्राहक सरहमात्र महसुल तिर्न पाउनुपर्ने बताउँदै आएका छन्।

अन्य क्षेत्रका उद्योगमा गत वर्षदेखि नै यो ववाद देखिए पनि प्राधिकरणले भैरहवामा मंसिरदेखि ट्रंक लाइनको शुल्क तोकेर बिल पठाएपछि समस्या बाहिर आएको हो। प्राधिकरणले पठाएको बिलमा साधारणभन्दा ६६ प्रतिशतसम्म बढी महसुल आएको उद्योगी बताउँछन्।

उद्योगले साधारण लाइनबाट बिजुली जोडेर उपयोग गरेको उनीहरूको जिकर छ। प्राधिकरणले बिनाजानकारी ट्रंक लाइनको महसुल तोकेकाले साधारण लाइन बमोजिमकै शुल्क तिर्ने व्यवस्था मलाउन उद्योगीले प्रधानमन्त्री कार्यालयमा पनि निवेदन दिएका थिए। ट्रंक लाइनसरहको मूल्य तोकेर पठाएको बिल खारेज गरी साधारण महसुल अनुसार बिल गर्न उद्योगीले माग गर्दै आएका छन्। २०७४ चैत १२ गतेदेखि महसुलको बिल यो मंसिरदेखि काटिएको छ।

गत वर्षदेखि उद्योगी र प्राधिकरणबीच ट्रंक र डेडकेटेड लाइन महसुल ववाद अदालतसम्म पुगेको छ। उद्योगीमात्र नभएर निजी क्षेत्रका छाता संस्था नेपाल उद्योग वाणज्य महासंघ, नेपाल उद्योग परिसंघ, चेम्बर अफ कमर्स लगायत संस्थाले वरोध जनाएका छन्। महसुल तिर्न नपर्ने आदेश माग गर्दै उद्योगी अदालत पनि पुगेका थिए। केही उद्योगले महसुल तिर्नुपर्ने अदालतले फैसला गरिसकेको छ।

श्रोत : जागरिक, २०७६/११/१३

सोलु करिडोर प्रसारणलाइनको रुट नसर्ने

काठमाडौं - नेपाल वद्युत् प्राधकरणले सोलु करिडोर १३२ केभी डबल सर्कट प्रसारण लाइन आयोजनाअन्तर्गत उदयपुरको कटारी नगरपालिका-४ मरुवामा भइरहेको निर्माण अवरोध हटाउन पहल गरिरहेको छ। स्थानीयले प्रसारण लाइनको रुट सार्न माग राख्दै झन्डै दुई वर्षअघिदेखि निर्माणमा अवरोध गरिरहेका छन्। त्यस क्षेत्रमा नौवटा टावर निर्माण गर्नुपर्नेछ।

अवरोधले निर्माण ढिलाइ हुँदा सोलुखुम्बुमा निर्माणाधीन निजी क्षेत्रका जल वद्युत् आयोजनाको वद्युत् खेर जाने अवस्था आउन नदिन प्राधकरण उच्च व्यवस्थापनले अवरोध हटाउन पहल गरेको हो। प्राधकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसड, कटारी नगरपालिकाका मेयर ज्ञानेन्द्र श्रेष्ठ, सम्बन्धित वडाका वडाध्यक्ष, प्रसारण निर्देशनालयका उपकार्यकारी निर्देशक बज्रभूषण चौधरीलगायतको टोलीले आइतबार अवरोधस्थलको निरीक्षण गरी प्रस्तावित प्रसारण लाइन रुटको निरीक्षण गर्दै स्थानीयसँग छलफल गरेको छ।

छलफलमा कार्यकारी निर्देशक घिसडले सम्पूर्ण प्रकृयाहरू पूरा गरी निर्माण भइरहेको आयोजनाको रुट सार्न नसक्ने प्रष्ट पारे। 'घनाबस्ती र खेतीयोग्य जमनलाई कम क्षति पुग्ने गरी रुट तय गरिएको छ, यो लाइन तत्काल बनाउन सकेनौं भने निजी क्षेत्रका जल वद्युत् आयोजनाको वद्युत् प्रवाह गर्न नसकेर ठूलो रकम क्षतिपूर्ति तिर्नुपर्ने अवस्थामा छौं,' उनले भने, 'यस्तो संवेदनशील आयोजनाको अहिले आएर रुटलाई अलकति पनि दायाँबायाँ गऱ्यौं भने लाइन नै बन्दैन, त्यसैले रुट सार्न सक्दैन।'

स्थानीयसँगको छलफलमा कार्यकारी निर्देशक घिसडले भने, 'लाइनमुनि पर्ने जग्गाको क्षतिपूर्ति रकम अधिकतम उपलब्ध गराउन प्रयास गर्ने छौं, आयोजनाले उपलब्ध गराउनसक्ने अन्य सुवधा र सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गतका कामबारे छलफल गरौं, लाइन तत्काल बनाउनु पर्ने दबाव भएकाले अवरोध हटाएर निर्माणमा सहयोग गरिदिनु पऱ्यो।' प्राधकरणले देशैभरि प्रसारण लाइन निर्माण गरिरहेको उल्लेख गर्दै घिसडले रुट सार्न थापलएमा कुनै पनि लाइन बनाउन नसक्ने बताए।

उनले ऐलानी जग्गाको भोगचलन गरी फल्डबुकमा नाम भएमा मूल्यांकित रकमको ७५ प्रतिशतसम्म र फल्डबुकमा नाम नभएकाले अधिकतम ६६ प्रतिशतसम्म क्षतिपूर्ति दिने निर्णय मन्त्रिपरिषद्ले अन्य आयोजनामा यसअघि नै गरिसकेकाले यहाँ पनि उक्त सुवधा उपलब्ध गराइने बताए।

प्राधकरणले टावर रहने जग्गाको शतप्रतिशत मुआब्जा र लाइनमुनि नौ-नौ मटर दायँ र बायाँमा पर्ने जग्गाको क्षतिपूर्ति दिँदै आएको छ।

मेयर श्रेष्ठले अवरोध हटाएर राष्ट्रिय प्राथमकता प्राप्त आयोजना निर्माण सम्पन्न गर्न नगरपालिकालेसक्दो सहयोग र प्रयास गर्ने प्रतिबद्धता जनाए। आयोजना प्रमुख जनार्दन गौतमका अनुसार निर्माणमा १९ ठाउँमा भइरहेको अवरोध हटेमा यसै आर्थिक वर्ष भित्र प्रसारण लाइन निर्माण सम्पन्न हुने छ।

सोलुखुम्बु र आसपासका क्षेत्रका जल वद्युत् आयोजनाबाट उत्पादित वद्युत्लाई सोलुखुम्बु, ओखलढुंगा र उदयपुरमा वतरण गरी बाँकी राष्ट्रिय ग्रडमा जोड्न सोलु करिडोर प्रसारण लाइनको निर्माण भइरहेको हो। सराहाको मर्चेयादेख उदयपुर, ओखलढुंगा हुँदै सोलुखुम्बुको तिलासम्मको प्रसारण लाइनको लम्बाइ ९० किलोमटर छ। प्रसारण लाइनमा पर्ने तीन सय तीन टावरमध्ये दुई सय ४८को जग हा लएको र एक सय ६० खडा गरिएको छ। त्यस्तै ३१ किलोमटर तार तानिएको प्राधकरणले जनाएको छ।

सोलुखुम्बुको तिलामा १३२.९३ र ३३.९१ केभी सबस्टेसनको निर्माण सम्पन्न भई चार्ज भइसकेको छ। योसँगै सराहाको लाहानबाट तिलासम्म ३३ केभी लाइन पुगेको छ। २३.५ मेगावाटको सोलुखोला जल वद्युत् आयोजनाको वद्युत् अस्थायी वैकल्पिक व्यवस्थापनस्वरूप यही ३३ केभी लाइनबाट जोड्ने प्रयास भइरहेको छ।

सोलु करिडोर प्रसारण लाइन बन्ने भएपछि प्राधकरणले त्यस क्षेत्रका १२ जल वद्युत् आयोजनासँग तीन सय २५ मेगावाटको वद्युत् खरिद-बिक्री सम्झौता (पपए) गरेको छ। त्यसमध्ये सरकारले प्रतिस्पर्धामार्फत प्रवद्धक छनोट गरेका ८२ मेगावाटको तल्लो सोलु र २३.५ मेगावाटको सोलुखोला आयोजनाको निर्माण सम्पन्न भई प्रसारण लाइन अभावमा वद्युत् जोड्न नसकेमा प्राधकरणले ४५ प्रतिशत हर्जाना तिर्नुपर्ने व्यवस्था पपएमा छ। सबै आयोजनाको वद्युत् तिला सबस्टेसनमा जोड्ने छ।

नेपाल सरकार तथा प्राधकरणको लगानी र भारतीय एक्जिम बैंकको सहूलयतपूर्ण ऋणमा निर्माण भइरहेको ठेकेदार छनोटमा भएको ववादका कारण आयोजना झन्डै दुई वर्ष ढिला सुरु भएको थियो। प्रसारण लाइन निर्माणका लागि भारतीय कम्पनी मोहन इन्जर्जिसँग २०७२को चैतमा ठेक्का सम्झौता भएको थियो।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७६/११/१४

मा थल्लो तामाकोसी र रसुवागढीमा ढिलाइले वद्युत उत्पादनमा सरकारले लएको लक्ष्य पुरा नहुने, यो वर्ष ३८७ मेगावाट मात्र थ पने

काठमाडौं । सरकारले चालू आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा वद्युत उत्पादनमा लएको लक्ष्य पुरा नहुने भएको छ । निर्माण धन ४५६ मेगावाटको मा थल्लो तामाकोसी र १११ मेगावाटको रसुवागढीलगायत एक दर्जन आयोजनामा ढिलाइ भएपछि सरकारको लक्ष्य पुरा नहुने भएको हो ।

चालू आर्थिक वर्षमा सरकारले सार्वजनिक र निजी क्षेत्रबाट १ हजार मेगावाट बिजुली उत्पादन गरी जडत क्षमता २ हजार २०० मेगावाट पुर्याउने लक्ष्य तय गरेको थियो । यस्तै नेपाल वद्युत् प्राधकरणले चालू आवमा १००५ मेगावाट वद्युत् उत्पादन हुने प्रक्षेपण गरेको थियो ।

तर, दोलखामा निर्माणधीन मा थल्लो तामाकोसीसहित १५ साना ठूला जल वद्युत् आयोजना सम्पन्न हुन नसक्ने भएपछि लक्ष्यको ५० प्रतिशत वद्युत् पनि उत्पादन थप हुन नसक्ने देखाएको हो ।

चालू आर्थिक वर्षमा प्राधकरणको सहायक कम्पनी र निजी क्षेत्रका साना ठूला गरी ५० ओटा जल वद्युत् आयोजना निर्माण सम्पन्न गर्ने लक्ष्य थियो । प्राधकरणले मा थल्लो तामाकोसी यो वर्ष सम्पन्न भई बिजुली उत्पादन हुने आयोजनाका रूपमा लएको थियो ।

आयोजनामा पेनस्टक पाइप जडानको जटिल काम भइरहेकाले ढिलाइले तो कएको समयमा आयोजना सम्पन्न हुने अवस्था छैन । आयोजनाको काम ९९ प्रतिशत स कएको छ । रसुवागढीको ७५ प्रतिशत काम स कएको छ । कोरना भाइरसका कारण यो आयोजनाको काममा अवरुद्ध जस्तै छ ।

मा थल्लो तामाकोसी र रसुवागढी नआएमा प्राधकरणले लएको वद्युत् उत्पादन लक्ष्य ५० प्रतिशत घट्ने प्रवक्ता प्रवल अधिकारी बताउँछन् । उनका अनुसार, तामाकोसीसहित च लमे जल वद्युत् कम्पनीअन्तगतका रसुवागढी, सान्जेन, भोटेकोशी लगायतका आयोजना सम्पन्न हुन पनि चालू आवमै कठिन छ । आगामी आर्थिक वर्षमा यी सबै आयोजना सम्पन्न भए वद्युत् उत्पादनमा नयाँ रेकर्ड कायम हुने देखान्छ ।

सम्पन्न हुने भनिएका ५० ओटामध्ये ३५ ओटा मात्रै आउने छन् । ती आयोजनाबाट ३८७ मेगावाट वद्युत् उत्पादन थ पने बढी सम्भावना रहेको प्रवक्ता अधिकारी बताउँछन् । ती ३८७ मेगावाटका

३५ ओटा जल वद्युत् आयोजनामध्ये पनि चालू आवको फागुन १२ गतेसम्म आइपुग्दा १२१ मेगावाट वद्युत् उत्पादन थप भइसकेको छ ।

Project With ECOD within FY 2076/77				ECOD	PPA Date
S.N.	Name of Company	Name of Project	kW/ECOD	ECOD Declared	PPA Date
1	Renewa Khola Hydropower Pvt.Ltd.	Renewa	996	2073.10.03	2073.10.20
2	Arun Koshi Power Ltd.	Koshi Gae	35,000	2074.01.10	2069.03.29
3	Arun Koshi Power Ltd.	Koshi B-1	27,100	2074.03.03	2071.04.29
4	Manjira Hydro Nepal Pvt.Ltd.	Talho Hvesa Khola	9,900	2075.04.01	2070.05.29
5	United Mt. Mardi and R.R. Hydropower Pvt.Ltd.	Upper Mardi Khola SHP	7,000	2075.04.01	2073.02.29
6	Pravasi Environmental Power Co. Pvt.Ltd.	Talho Chote Khola SHP	992	2076.05.15	2073.08.04
7	Apco Power Company Ltd.	Upper Naugadh Gad SHP	8,800	2077.05.01	2073.07.12
8	Daha Power Company Pvt. Ltd.	Padam Khola Small	4,200	2077.11.08	2074.08.01
9	Upper Sitali Hydroelectric Company (P) Ltd.	Sitali Khola	23,200	2075.04.01	2070.07.24
10	Ghahundi Hydro Ltd.	Ghahundi Khola	5,800	2077.05.03	2069.12.30
11	Teshabasu Power Company Pvt.Ltd.	Upper Kharunga Khola SHP	7,500	2076.09.01	2073.07.29
12	Khouri Gramin Bidhyut Sahakari Samithi Ltd.	Bhakra Khola Small	800	2076.05.14	2075.02.04
13	Hindyoabasi Hydropower Dev. Co. Pvt.Ltd.	Rudi Khola B.HPP	6,600	2074.04.01	2071.04.20
14	Manakamana Engineering HP. Co. Pvt. L.	Ghate Khola	5,500	2074.03.17	2070.04.28
15	Universal Power Company (P) Ltd.	Lower Khare	11,000	2073.09.17	2069.10.22
16	Idi Hydropower Co. P. Inf.	Idi Khola	975	2074.03.01	2070.09.01
17	Manang Trade Link Pvt. Ltd.	Lower Modi	20,000	2074.03.31	2068.05.20
18	Singati Hydro Energy (P) Ltd.	Singati Khola	25,000	2074.06.01	2070.07.27
19	Rawa Energy Development Pvt. Ltd.	Upper Rawa Khola SHP	3,000	2076.03.30	2073.04.24
20	Robust Energy Pvt. Ltd.	Mistri Khola	42,000	2076.05.14	2067.10.20
21	Liberty Hydropower Pvt. Ltd.	Upper Dordi A HPP	25,000	2076.05.14	2069.06.02
22	Himalayan Hydropower Pvt. Ltd.	Namanjan Madi	11,880	2071.04.01	2066.05.30
23	Abiral Hydropower Co. Pvt. Ltd.	Upper Khadam	990	2071.08.01	2070.02.21
24	Civil Hydropower Pvt. Ltd.	Bijaypur 2 Khola SHPP	4,500	2075.03.32	2072.09.12
25	Ridi Hydropower Development Co. (P.) Ltd.	Butwal Solar Project	8,500	2076.04.08	2075.06.09
26	Gelun Hydropower Co. Pvt.Ltd.	Gelun Khola SHP	3,200	2070.11.07	2068.09.25
27	Eco Power Development Company Pvt.Ltd.	Mithila Solar PV Electricity	10,000	2076.01.17	2075.09.16
28	Solar Farm Pvt.Ltd.	Belchautara Solar Project	5,000	2076.04.03	2075.04.23
29	Rara Hydropower Co. Pvt. Ltd.	Upper Parajuli Khola	2,150	2071.12.17	2069.08.28
30	Sanjen Hydropower Co.Limited	Upper Sanjen	14,800	2074.03.31	2068.06.23
31	Richet Jalbidhyut Company Pvt. Ltd.	Richet Khola SHP	4,980	2075.03.31	2073.02.23
32	Himalayan Power Partner Pvt. Ltd.	Dordi Khola	27,000	2076.05.14	2069.03.01
33	Nyadi Hydropower Limited	Nyadi	30,000	2077.01.06	2072.02.12
34	Century Energy Pvt Ltd.	Hadikhola Sunkoshi A HPP	997	2076.11.03	2074.05.05
35	Sagarmatha Jalbidhyut Company Pvt.Ltd.	Super Mai 'A'	9,600	2077.09.29	2074.11.14
		Total	387,565		

बाँकी २२ ओटा जल वद्युत् आयोजनाबाट २६५ मेगावाट आउँदो असार मसान्त भन्ने राष्ट्रिय प्रणालीमा थपने प्राधकरणको अनुमान छ । यद्यपी पछिल्लो लक्ष्यमा राखएका केही आयोजना नआउने संभावना छ । त्यसैले ३८७ मेगावाटको लक्ष्य पनि घट्ने संभावना छ । लक्ष्य भन्दा कम आएपनि बिजुली उत्पादनमा नयाँ रेकर्ड कायम हुने छ ।

आयोजनामा कोरोनाको असर

चालू आवमै निर्माण सम्पन्न भइ वद्युत् उत्पादन हुने भनिएका केही जल वद्युत् आयोजनामा चीनबाट फैलएको कोरोना भाइरस प्रभाव परेको प्राधकरणको भनाई छ । चीनियाँ लगानी, ठेकेदार, प्राधक र निर्माण सामग्री प्रयोग भएका जल वद्युत् आयोजना अहिले ठप्प जस्तै छन् । आयोजना साइटमा केही काम भएपनि निर्माणले गति लन सकेको छैन ।

दर्शन, तिहारअघि नै बिदा मनाउन चीन गएका कामदार तथा प्राधक आयोजनामा फर्कन सकेका छैनन् । जसका कारणले आयोजना मुख्य काम नै अघि बढ्न सकेको छैन । १११ मेगावाटको रसुवागढी जल वद्युत् आयोजनाका कार्यरत प्राधक कामदार नफर्कदा आयोजना सम्पन्न हुन नसक्ने अवस्था छ ।

त्यस्तै, चीनियाँ लगानी इन्जिनियरिङ, खरिद र निर्माण (इपीसी) मोडेलमा निर्माणधीन २५ मेगावाटको न्यादी जल वद्युत् आयोजना पनि कोरोनाकै प्रभावले पछि धकेलन सक्ने देखिन्छ । त्यो आयोजनाको पनि यसैवर्ष सम्पन्न भइ वद्युत् उत्पादन दिने लक्ष्य थियो । त्यस्तै, संगटीखोला

लगायत चीनिया लगानी र निजी क्षेत्रबाट प्रवर्द्धन भएका आयोजनामा कोरोना भाइरसको प्रभावले चालू आवमै आयोजना सम्पन्न गर्न चुनौती छ ।

जल वद्युत्मा आयोजनामा प्रयोग हुने अधिकांश सामग्री, मे सन तथा उपकरणहरू चीनबाट ल्याउनुपर्छ । तर, केही आयोजनाका लागी चीनमा टेस्ट भएका मे सन उपकरणहरू त्यहाँका उद्योग बन्द भएसँगै ल्याउन नसकिएको निजी ऊर्जा उत्पादकहरू बताउँछन् ।

चीनसँग जोडएका उत्तरी नाका दुवै नाका अहिले बन्द छन् । उता, चीनमा त्यस्ता मे सन उत्पादक कम्पनी, उद्योग र कार्यालय अहिले बन्द छन् । कोरोना भाइरस संक्रमणको सन्त्रास कहिलेसम्म रहने हो, त्यतिवेलासम्म जल वद्युत्मा आयोजना त्यस्को असर देख्ने गर्छ । आउँदो दिनमा चीनिया ठेकेदार र कामदार भएका आयोजनामा अझै अन्योलतमा थपने देखिन्छ ।

बढी बिजुली निर्यातको सम्भावना टर्छ

सरकारले माथिल्लो तामाकोसी र रसुवागढीबाट उत्पादन हुने बिजुली स्वदेशमा खपत भएर बचेको भारत निर्यात गर्ने लक्ष्य लएको थियो । त्यसअनुसार, निर्यात गर्न ठूलो क्षमताको प्रसारण लाइन र वतरण प्रणाली चाहिन्छ । त्यसका लागी अहिले ढल्केबर मुजफ्फपुर ४०० केभी प्रसारण लाइन निर्माणको अन्तिम चरणमा छ । सो लाइनबाट झन्डै १ हजार मेगावाट वद्युत् नेपाल र भारतबीच आयात निर्यात हुन सक्नेछ ।

तामाकोसी आयोजना चालू आवमा नआउँदा तत्काल बिजुली भारत निर्यात गर्नुपर्ने अवस्था नहुने अधिकारी बताउँछन् । बर्खायाममा केही बचत भएको बिजुली मात्रै भारत बेच्न सक्ने भए पनि हिउँदमा भारतबाटै ल्याउनुपर्ने अवस्था छ । लोडसेडिङ हटाउन वद्युत् प्राधिकरणले भारतबाट ५०० मेगावाट बिजुली आयात गरिरहेको छ ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७६/११/१४

का लका इनर्जीले भोटेकोसी-५ निर्माण गर्दै, ४ वर्षमा वद्युत उत्पादन

काठमाडौं । का लका इनर्जी कम्पनीले ६२ मेगावाटको भोटेकोसी-५ जल वद्युत आयोजना निर्माण गर्ने भएको छ । कम्पनीले अबका ४ वर्षभित्र वद्युत उत्पादन गर्ने गरी सन्धुपाल्चोकस्थित भोटेकोसी नदीमा आयोजना निर्माण गर्न लागेकाे हाे ।

अध्ययन पूरा भएको आयोजनाको वत्तीय स्रोत व्यवस्थापन गरी संरचना निर्माणको काम सुरु गरिने भएकाे छ । कम्पनीले आयोजना निर्माण गर्न उत्पादन अनुमतिपत्रका ला ग वद्युत वकास वभागमा आवेदन दिकाे छ । कम्पनीको नाममा अनुमतिपत्र जारी गर्ने प्र क्रया अन्तिम चरणमा पुगेको वभागले जनाएकाे छ ।

वभागले वद्युत ऐन, २०४९ को दफा ४ तथा वद्युत नियमावली २०५० को नियम १५ बमोजिम कम्पनीलाई अनुमतिपत्र दिन ३५ दिने सूचना जारी गरी सरोकारवालासँग राय तथा सुझाव मागेको छ । यो आयोजना निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा प्रतिकूल असर पर्ने अवस्था रहेमा वभाग तथा कम्पनीको कार्यालयमा आइपुग्ने गरी ल खत राय/सुझाव पठाउन सम्बन्धित सरोकारवालासँग आग्रह गरिकाे हो ।

१४६.८९ मटर ग्रस हेड रहने गरी डजाइन गरिकाे आयोजना नदी प्रवाही हो । आयोजना निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा आउँदा वा र्षक ३६२.८० गगावाट घन्टा वद्युत उत्पादन हुनेछ ।

मध्यभोटेकोसीको वद्युतगृहभन्दा तलबाट आयोजनाको संरचना सुरु हुनेछ । भाेटेकाेसीकाे पानी वद्युतगृहमा खसाल्न ७४५८ कलो मटर लामो मुख्य सुरुङ निर्माण गरिनेछ । वद्युत उत्पादन गर्न वद्युतगृहमा ३१.२५ मेगावाटका २ वटा युनिट रा खनेछ ।

वद्युत उत्पादनपछि वद्युतगृहबाट निस्कने पानी सुनकोसी नदीमा खसाल्न ७० मटर लामो निकास कल्भर्ट निर्माण गरिनेछ । आयोजनाबाट २०८० साल पुस १५ गतेदे ख वद्युत उत्पादन सुरु गर्ने ता लका छ ।

आयोजनाबाट उत्पादित वद्युत ४ कलो मटर टाढाको २२० केभी संगल स र्कट प्रसारण लाइनमार्फत बाह्रबिसे सबस्टेसनमा लगेर जो डनेछ ।

६ सय ३५ मेगावाटको दूधकोसीमा ए डबीले ६० अर्ब ऋण दिने

सस्तो र आकर्षक मानिएको ६ सय ३५ मेगावाटको दूधकोसी जलाशययुक्त आयोजनामा ६० अर्ब रुपैयाँ ऋण लगानी गर्न ए सयाली विकास बैंक (ए डबी)ले प्रतिबद्धता जनाएको छ। तर, ए डबीसँग उक्त ऋण लगानीसम्बन्धी सम्झौता भने भइसकेको प्रा धकरणका तर्फबाट आयोजना प्रमुख वसन्तध्वज श्रेष्ठले बताए। नेपाल वद्युत् प्रा धकरणले अघि बढाएको उक्त आयोजनामा करिब १ खर्ब ६० अर्ब रुपैयाँ (१ अर्ब ५२ करोड अमेरिकी डलर) लागत अनुमान गरिएको छ। यस अनुमानअनुसार आयोजनामा करिब प्रतिमेगावाट २५ करोड १९ लाख रुपैयाँ लगानी हुनेछ।

ए डबीले ६० अर्ब लगानी गरे पनि आयोजनाका लाग अझै १ अर्ब रुपैयाँ जुटाउनुपर्ने आयोजना प्रमुख श्रेष्ठले बताए। अर्थ मन्त्रालयले आयोजनामा लगानी गर्न वशव बैंक, ए सयाली पूर्वाधार लगानी बैंक (एआआइबी) जाइका, डएफआइडी, युएसएडजस्ता संस्थासँग छलफल गरिरहेको उनको भनाइ छ। उनले भने, 'सकेसम्म थोरै संख्याका लगानीकर्ताबाटै वतीय व्यवस्थापन हुन सके राम्रो, तर एक-दुईवटा लगानीकर्ताले मात्रै बाँकी १ खर्ब लगानी गर्न सक्ने अवस्था देखिएको छैन।'

उक्त आयोजना निर्माण सरकारको उच्च प्राथमकतामा रहेकाले वतीय व्यवस्थापन गर्न व भन्न दातृ निकाय तथा लगानीकर्तासँग समन्वय भइरहेको अर्थ मन्त्रालयका सहस चव श्रीकृष्ण नेपालले बताए। 'सरकारको प्राथमकतामा परेकाले यो आयोजनामा सकेसम्म सहु लयत दरको तथा कम सर्त हुने ऋणको खोजीमा हामी छौं,' उनले भने, 'व भन्न निकायसँग कुराकानी भए पनि ऋण सहमति वा सम्झौता कोहीसँग पनि भइसकेको अवस्था छैन।' आयोजनाको वस्तुतः परियोजना प्रतिवेदन (ड पआर)को फाइनल रिपोर्ट तयार गरेर कन्सल्ट्यान्ट कम्पनीले प्रा धकरणलाई बुझाइसकेको आयोजना प्रमुख श्रेष्ठले बताए।

राष्ट्रिय गौरवको सूचीमा राख्ने

दूधकोसी नेपालको ऊर्जा विकासमा कोसेढुंगा हुन सक्ने भन्दै राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको सूचीमा समावेश गरिने ऊर्जा, जलस्रोत तथा सँचाइमन्त्री वर्षमान पुनले बताउँदै आएका छन्। झन्डै एक महिनाअघि आयोजनाको निरीक्षणका क्रममा उनले खोटाङको रावाबेंसी पुगेर यस्तो बताएका हुन्। उनले उक्त आयोजना निर्माण गर्ने कार्यमा सघाउन ओखलढुंगा र खोटाङका स्थानीयलाई आग्रह गरेका छन्।

१० ठूला जलाशययुक्त आयोजनामध्ये पहिलो

दूधकोसी जलाशययुक्त आयोजनाको पहिचान सन् १९८५ मा जापान सहयोग नियोग (जाइका)ले गरेको कोसी जलाधार क्षेत्रको अध्ययनबाट भएको थियो । जाइकाकै सन् २०१४ को अध्ययनअनुसार नेपालका १० ठूला जलाशययुक्त आयोजनामध्ये पहिलो स्थानमा दूधकोसीलाई राखिएको छ । अरुण तेस्रो, मा थल्लो कर्णाली, बुढीगण्डकी, तमोर, कर्णाली चसापानी, पश्चिम सेती, तल्लो अरुण, पञ्चेश्वरजस्ता ठूला जलाशययुक्त आयोजनाको सूचीमा यो आयोजनासमेत परेको उनको भनाइ छ ।

श्रोत : क्यापिटल नेपाल, २०७६/११/१४

युनाइटेड इदी मारदी हाइड्रोपावरले आईपीओ निष्कासन गर्ने

काठमाडौं । युनाइटेड इदी मारदी एन्ड आरबी हाइड्रोपावर ल मटेडले प्राथमिक सेयर (आईपीओ) निष्कासन गर्ने भएको छ । कम्पनीले १० करोड ५० लाख रुपैयाँ बराबरको १० लाख ५० हजार कता आईपीओ निष्कासन गर्ने नेपाल धतोपत्र बोर्डबाट अनुमति पाएको छ ।

चुक्तापुँजीको १० प्रतिशत अर्थात ४ करोड २० लाख रुपैयाँ बराबरको ४ लाख २० हजार कता आयोजना प्रभावत स्थानीयबा सन्दा र १५ प्रतिशत अर्थात ६ करोड ३० लाख रुपैयाँ बराबरको ६ लाख ३० हजार कता सर्वसाधारणलाई निष्कासन गर्न लागेको कम्पनीले जनाएको छ ।

आईपीओ निष्कासन तथा बिक्री प्रवन्धकमा ग्लोबल आईएमई क्यापिटल ल मटेड रहेको छ । कम्पनीले ७ मेगावाटको मारदी आयोजना निर्माण गरेको छ ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७६/११/१४

१ सय ३३ आयोजनालाई लगानी जुटाउन समस्या, साना आयोजनामा जाे खम धेरै

काठमाडौं । स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूले सरकारसँग उत्पादन अनुमतिपत्र लएका १ सय ३३ जल वद्युत आयोजनामा लगानी जुटाउन समस्या भएकाे छ । जल वद्युतमा लगानी जाे खम बढेकाे भन्दै बैंक तथा वतीय संस्थाले ऋण प्रवाहमा कडाई गर्दा २ हजार ६ सय मेगावाटका आयोजनामा लगानी जुटाउन समस्या भएकाे हाे ।

साना आयोजनामा बैंक तथा वतीय संस्थाले लगानी जाे खम देखाउन थालेकाे सुस्मित इनर्जी प्रा लका अध्यक्ष सु शल पोखरेलले बताए । इनर्जी डेभलपमेन्ट काउन्सील र यूएसएआइडी नेपाल हाइड्रो पावर डेभलपमेन्टले राजधानीमा गरेकाे कार्यक्रममा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्दै उनले यस्ताे बताएका हुन् ।

वद्युत वकास वभागले करिब ७ हजार ६ सय ७९ मेगावाटका आयोजनाकाे उत्पादन अनुमतिपत्र जारी गरे पनि लगानी जुटाउन समस्या परेकाे उनले बताए । लगानी जुटाउन नसक्दा अनुमतिपत्र लएका आयोजना सरकारी बास्केटमा जान दिनुपर्ने वा जरीवाना तिरिदिने लगानीकर्ता खोज्नुपर्ने अवस्था रहेकाे उनले बताए ।

निजी लगानीमा बनेका साना आयोजना रुग्ण बन्दै गेकाले पछिल्लो समय बैंकहरूले जल वद्युतमा ऋण दिन व भन्न सत रार्र थालेकाले यी आयोजनाकाे निर्माण अन्याैलमा परेकाे उनले बताए । प्रतिमेगावाट लागत ठूला आयोजनाकाे तुलनामा बढी हुने हुँदा साना आयोजनाबाट लगानीकर्ताले मुनाफा लन नसेकाे उनले बताए ।

उनले प्रभावत क्षेत्रमा साना आयोजनाले ठूला सरह नै पहुँच सडक निर्माण गर्नेदेख सामाजिक उत्तरदायित्वका काम गर्नु पर्ने हुँदा लागत बढी हुने बताए । निर्माण लागत धेरै हुने गरेकै कारण बैंककाे लगानी जुटाउन समस्या हुन थालेकाे उनले बताए ।

‘निजी क्षेत्रले व वध समस्या झेल्लै निर्माण पूरा गरेर वद्युत उत्पादन सुरु गर्छन्,’ कार्यक्रममा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्दै उनले भने, ‘जसै तसै गरेर बैंककाे ऋण तिरेर नफा कमाउने बेला हुँदा आयाेजना सरकारलाई हस्तान्तरण गर्नु पर्ने समय हुन्छ ।’

उनले लागत तथा बैंककाे ब्याजदर बढिरहने, समयकाे अन्तरालसँगै खोलाको हाइड्रोलोजी पनि परिवर्तन भइरहेकाले लगानीकर्ताले मुनाफा लन पाउने गरी उत्पादन अनुमतिपत्रकाे अव ध ५० वर्ष पुर्याउन सरकारसँग माग गरे ।

नेपाल वद्युत प्रा धकरणले निजी क्षेत्रसँग ६ हजार मेगावाट बढीका आयोजनाकाे वद्युत खरिद सम्झाैता (प पए) गरेकाे छ । जसमध्ये २ हजार ८ सय १० मेगावाटका आयोजना लगानी व्यवस्थापन गरी निर्माणाधीन छन् । बाँकी आयोजना लगानी जाेहाे गरेर निर्माणमा जाने प्र क्रयामा छन् ।

श्रोत : अञ्जली पोस्ट, २०७६/११/१५

वद्युत वधेयक परिमार्जन गर्न सुझाव

काठमाडौं : वद्युत वधेयक २०७६ को प्रस्तावत मस्यौदा वद्युत क्षेत्रको विकासका लागि अनुकूल नभएको निजी ऊर्जा प्रबद्धकले बताएका छन् । ऊर्जा, जलस्रोत तथा सँचाइ मन्त्रालयले तयार पारको वद्युत वधेयकको मस्यौदामा थप छलफल गर्दै उनीहरूले मस्यौदामा धेरै परिमार्जन गर्न सुझाव दिएका छन् ।

इनर्जी डेभलपमेन्ट काउन्सिल र यूएसएडको नेपाल हाइड्रो पावर डेभलपमेन्ट प्रोजेक्ट (एनएचडीपी) ले बुधबार ललतपुरमा प्रस्तावत वधेयकको मस्यौदामा थपको छलफल कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो । कार्यक्रममा अप पावर कम्पनी ल मटेडका अध्यक्ष गुरुप्रसाद न्यौपानेले यो ऐन प्रस्ट नभइ आफैमा बाझएको भन्दै खुकुलो नीति लन आवश्यक रहेको बताए । ‘वद्युत उत्पादन, प्रसारण लाइनको निर्माण, वतरण तथा वद्युत व्यापार जस्ता सम्बन्धमा ऐनबाट स्पष्ट कार्यनीति तो कनुपर्छ । वद्युत क्षेत्रका विकासका लागि नेपाल वद्युत प्राधकरणको एकाधकारलाई तोड्ने सम्बन्धमा वधेयक मौन रहेको र सरकारले आफ्नो क्षेत्राधकार तोक्नुपर्छ’, उनले भने, ‘भन्दै न्यौपानेले नेपालको वद्युत विकासमा सरकारले निजी क्षेत्रको भूमकालाई उपेक्षा गरेको बताए । प्रस्तावत ऐनले पछिल्लो समयमा सरकारले नै प्राथमकतामा राखेको निजी सरकारी साझेदारी अवधारणालाई बेवास्ता गरेको उनको तर्क छ ।

यस्तै, अर्का सहभागी सुस्मित इनर्जी प्राइभेट ल मटेडका अध्यक्ष सुशील पोखरेलले वद्युत क्षेत्रमा अहिले जुन कसमको उत्साह देखिएको छ त्यो सतही मात्र भएको तर त्यसको भत्रीपाटो उत्साहजनक नरहेको बताए । वद्युतीय क्षेत्रको पूर्वाधार विकासमा सरकारको ढिलासुस्ती र निजी ऊर्जा प्रबद्धकलाई नीतिगत रूपमा गरिने व्यवहार सन्तोषजनक नभएको उनको भनाइ छ । पोखरेलले कार्यपत्रमा प्रस्तुत गरेको तथ्यांकअनुसार अहिले ५ हजार ५ सय २६ गगावट वद्युत् माग रहेकोमा ५२ मेगावाटको परीक्षण प्रसारणसँगै १ हजार ३ सय ५५ मेगावाट आपूर्ति भइरहेको छ । कुल जडत क्षमता १ हजार ७० मेगावाट रहेकोमा भारतबाट करिब ५ सय मेगावाट आयात भइरहेको छ । सरकारी र निजी गरी ३४ सय मेगावाटभन्दा बढी वद्युत उत्पादनको चरणमा रहेको छ । अहिले प्रतिव्यक्ति वद्युत उपयोग करिब १ सय ७० कलोवाट छ ।

यस्तै, डेलोइट यूएसएड एनएचडीपीका प्रतिनिध अमताभ साहले कार्यपत्र प्रस्तुत गर्दै वधेयकले प्रसारणलाइन निर्माणमा निजी क्षेत्रको सहभागता बढाउने गरी सम्बोधन नगरेको बताए । करिब ५ बिलियन डलर बराबरको रकम प्रसारणलाइन निर्माण आवश्यक रहेको सरकारी गुरु योजनामा रहेको

भए पनि प्रस्तावत ऐनले प्रसारणलाइनमा लगानी बढाउन ठोस बुँदा नराखेको भन्दै साहले नीतिगत रूपमा नै यसमा लगानीका लागि व्यवस्था गर्नुपर्ने बताए ।

प्रस्तावत मस्यौदाले ऊर्जा भनेर वद्युतीय ऊर्जालाई मात्र लक्षित गरेको र सौर्य, वायु लगायतका अन्य ऊर्जालाई समेट्न नसकेको घाम पावर नेपाल प्राइभेट लिमिटेडका अध्यक्ष अन्जल निरौलाले जानकारी दिए ।

वद्युत नियमन नियोगका सदस्य रामप्रसाद धितालले प्रस्तावत वधेयक मस्यौदा सुरुवाती चरणको छलफलमा नै रहेकाले यसमा आवश्यक बुँदा समावेश गर्न सक्ने बताए । प्रस्तावत मस्यौदाले वद्युतीय क्षेत्रमा स्वस्थ प्रतिस्पर्धी वातावरण निर्माणमा सहयोग गर्ने उनको भनाइ छ ।

श्रोत : जागरिक, २०७६/११/१५

च लमे त्रिशूली प्रसारण लाइन निर्माणमा ढिलाइ

रसुवा - च लमे त्रिशूली २२० केभी प्रसारण लाइन निर्माणमा ढिलाइ हुने भएको छ। चीनमा फै लएको कोरोना भाइरस (को भड-१९) का कारण सामग्री आयात, कामदार परिचालन तथा कामदारलाई रकम भुक्तानीमा समस्या आएको हो।

आयोजना निर्माण गरिरहेको चनियाँ ठेकेदार पङ्गाओ ग्रुप ल मटेडको कार्यालय चीनको हुनान प्रान्तमा रहेको छ। यो प्रान्त कोरोना भाइरस फै लएको प्रान्तसँग जो डएकाले समस्या आएको आयोजना प्रमुख सुभारम्भ वक्रम शाहले बताए। 'त्यहाँ रहेको बैंक तथा ठेकेदारको कार्यालयसमेत खुल्न सकेको छैन,' उनले भने, 'त्यहाँबाट हनुपर्ने सबै काम रो कएको छ।'

चीनबाट आउनुपर्ने सामग्री आएको छैन। कामदारलाई दिनुपर्ने रकम भुक्तानी हुन सकेको छैन। आयोजनामा करिब चारजना कार्यरत थए। तर अहिले त्यहाँ करिब एक सय ८० ले काम गरिरहेका छन्। आयोजनाको सबस्टेसनका लाग आवश्यक सामग्रीको परीक्षण चीनमा र प्रसारण लाइनका लाग आवश्यक सामग्री परीक्षण भारतमा भइसकेको छ। चीनबाट आउने सामग्री कोलकाता हुँदै आउने भएकाले यतिखेर सामग्री ढुवानी सुरु भइसक्नुपर्ने हो। तर त्यो हुन सकेको छैन।

चालु आ र्थक वर्ष ०७६/७७ भन्ने जिल्लाका दुईवटा जल वद्युत् आयोजनाले उत्पादन सुरु गर्ने तयारी गरेका छन्। यो प्रसारण लाइन निर्माण नभएमा उत्पादन भएको वद्युत् खेर जाने छ। प्रसारण लाइनको ५५ प्रतिशत काम स कएको छ।

आठवटा टावरको फाउन्डेसनको काम स कएको छ। बाँकी टावरको एस्काभेसनको काम जारी छ। सामग्री ढुवानी गर्नका लाग ग्रेमा रोपवे निर्माण भइरहेको छ। सडक नपुगेको क्षेत्रमा सामग्री लैजानका लाग तीन स्थानमा रोपवे स्थापना गर्ने तयारी भइरहेका आयोजना प्रमुख शाहले बताए।

सन् २०१७ डसेम्बर २० देखे प्रसारण लाइन निर्माण सुरु भएको आयोजनाको सन् २०१९ जुन १३ मा निर्माण सम्पन्न गर्ने कार्ययोजना रहेको थयो। सम्झौताअनुसार काम गर्न नसकेपछि आयोजनाले निर्माणको म्याद थपेको छ। थपएको समय सीमाअनुसार सन् २०२० अ प्रल ३० सम्ममा सबस्टेसनको निर्माण गरिसक्नु पर्छ। तर यो नस कने देखेपछि म्याद थप्न लागएको हो।

भौगोलिक कटता, सडकको पहुँच नपुगेको, डजाइनमा धेरै समय लागेका कारण निर्माणमा ढिलाइ भएको उनले बताए। रसुवाको मा थल्लो क्षेत्रमा निर्माण हुने जल वद्युत् आयोजनाबाट उत्पादन हुने

वद्युत् राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जोड्नका ला ग प्रसारण लाइन निर्माण गरिएको हो। प्रसारण लाइन निर्माणका ला ग सन् २०१७ नोभेम्बर १३ मा ठेक्का सम्झौता भएको थयो।

रसुवाको आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकास्थित गोलजुङ्देख नुवाकोटको कस्पाङ गाउँपालिकास्थित त्रिशूली श्री बी हबसम्म प्रसारण लाइन निर्माण हुने छ। प्रसारण लाइनको दूरी साढे २७ किलो मटर रहेको छ। गोलजुङ्देख मैलुङसम्म २२० केभी डबल सर्कट र मैलुङदेख त्रिशूली श्री बीको हबसम्म 'फोर सर्कट' प्रसारण लाइन निर्माण हुनेछ। गोलजुङ्देख श्री बी हबसम्म ७ वटा टावर रहने बताइएको छ।

प्रसारण लाइन र सब-स्टेसन निर्माणका ला ग नेपाल सरकार, जर्मन सहयोग नियोग केएफडब्लुको अनुदान तथा युरो पयन इन्भेस्टमेन्ट बैंकको ऋण लगानी छ। प्रसारण लाइन निर्माणपछि जिल्लाको गोसाइँकुण्ड गाउँपालिका र आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकामा निर्माणाधीन जल वद्युत्को वद्युत् जोड्ने छ।

सबस्टेसन निर्माणका ला ग जग्गा अधग्रहणमा ढिलाइ, वैदेशिक सहायता परखनुपर्ने, जग्गा सट्टा, रुख कटानका ला ग समयमै अनुमति नपाउनु लगायत कारणले ढिलाइ भएको हो। यो प्रसारण लाइनमा दुई सय १६ मेगावाटको माथिल्लो त्रिशूली एक, एक सय २० मेगावाटको रसुवा भोटेकोशी, एक सय ११ मेगावाटको रसुवागढी, ७ मेगावाटको सान्जेन खोला, ४२.५ मेगावाटको सान्जेन, २० मेगावाटको लाडटाङखोला, १४.८ मेगावाटको माथिल्लो सान्जेन, ६.४२ मेगावाटको माथिल्लो मैलुङ ए जल वद्युत् आयोजनाको वद्युत् जोड्ने छ। यो प्रसारण लाइनमा पाँच सय मेगावाट वद्युत् जडान गर्न सक्ने छ।

श्रोत : कारोबार, २०७६/११/१५

बिजुलीको भाउ बढाउन २० अर्ब बढी खर्च प्रक्षेपण

नेपाल वद्युत् प्रा धकरणले वद्युत् महशुल वृद्धका लागि गत वर्षभन्दा चालू वर्षको खर्च २० अर्ब बढी हुने प्रक्षेपण गरेको भेटिएको छ । १४ प्रतिशतसम्म बिजुलीको भाउ बढाउनका लागि प्रस्ताव गरेको प्रा धकरणले यसरी अत्यधिक रूपमा खर्च बढी देखाएर वद्युत् नियमन आयोगमा प्रस्ताव गरेको हो ।

नेपाल वद्युत् प्रा धकरणले वद्युत् महशुल वृद्धका लागि गत वर्षभन्दा चालू वर्षको खर्च २० अर्ब बढी हुने प्रक्षेपण गरेको भेटिएको छ । १४ प्रतिशतसम्म बिजुलीको भाउ बढाउनका लागि प्रस्ताव गरेको प्रा धकरणले यसरी अत्यधिक रूपमा खर्च बढी देखाएर वद्युत् नियमन आयोगमा प्रस्ताव गरेको हो । अघिल्लो वर्षभन्दा बढीमा ८ देखि १० प्रतिशतसम्म खर्च वृद्ध हुनुलाई सामान्य मानिन्छ तर प्रा धकरणले वद्युत् महशुल वृद्धका लागि प्रस्ताव गरेर वद्युत् नियमन आयोगले सार्वजनिक गरेको ववरणमा भने यति धेरै खर्च बढी हुने प्रक्षेपण गरिएको हो ।

ववरणमा साढे ७ अर्ब त सञ्चालन, रोजगारदाता, प्रसारण लाइन, कर्पोरेल सञ्चालन लगायतलाई मात्र वृद्ध हुने उल्लेख गरिएको छ ।

बिजुलीको भाउ घटाउनुपर्ने भन्दै आयोगमाथि व भन्न पक्षबाट दबाब भइरहेको र बिजुलीको भाउ अत्याधिक महंगो भएको भन्दै आलोचना भइरहेको बेला प्रा धकरणले यस्तो प्रस्तावलाई नियमन आयोगले भने वश्लेषण गरिरहेको छ । आयोगका प्रवक्ता डा. रामप्रसाद धितालले भने प्रा धकरणले उपलब्ध गराएको ववरणहरू आयोगको वेबसाइटमार्फत सार्वजनिक गरिएको र पठाएको प्रस्तावको वश्लेषण भइरहेको बताए । औद्योगिकका साथै उपभोक्ताहरूलाई समेत बिजुलीको भाउ बढाउनका लागि प्रस्ताव गरेको वद्युत् प्रा धकरणको प्रस्तावको वश्लेषण सही रूपमा हुने नहुनेबारे भने उपभोक्ताहरूमा आशंका छ । नियमन आयोगले वद्युत् प्रा धकरणको आयोजनाहरूलाई समेत प्रतिफलको व्यवस्था गरेपछि आयोग समेत बिजुलीको भाउ वृद्धको पक्षमा रहँदै आएको भन्दै आलोचना समेत हुँदै आएको छ । ववरणअनुसार आर्थिक वर्ष २०७५-०७६ मा प्रा धकरणको मुख्य आम्दानी ७ अर्ब ४९ करोड ७ लाख रहेकोमा वृद्धले चालू वर्ष २०७६-०७७ मा ८४ अर्ब २२ करोड ६४ लाख पुग्ने तर खर्च भने गत वर्ष ६६ अर्ब ९९ करोड ३० लाख रहेकोमा ८६ अर्ब ६० करोड ६३ लाख पुग्नेछ । चालू वर्षको प्रक्षेपणमा राजस्व ग्याप २ अर्ब ३७ करोड ९८ लाख हुने पनि उल्लेख छ । अघिल्लो वर्षभन्दा चालू वर्षमा वद्युत् प्रा धकरणले

गरेको आर्थिक वश्लेषणको परिदृष्यमा प्राधकरणका कार्यरत रोजगारदाताएको मात्र ३ अर्ब ४८ करोड बढी खर्च हुने देखाईएको छ ।

रोजगारदताको पेन्सन फण्डको लाग करिब ७ अर्ब ९८ करोड गत वर्ष रहेकोमा यस वर्ष बढेर ११ अर्ब ४३ करोड पुग्ने अर्थात् ३ अर्ब ४५ करोड बढ्ने प्रक्षेपण गरिएको छ । त्यसैगरी प्रसारण लाइन खर्चमा गत वर्ष ३ अर्ब ७ करोड ३१ लाख रहेकोमा १ अर्ब ५६ करोड बढेर ४ अर्ब ६६ करोड ५५ लाख पुग्ने, कर्पोरेट अफस सम्बन्धी खर्च गत वर्ष ८५ करोड ३६ लाख रहेकोमा १ अर्ब २२ करोड बढेर २ अर्ब ७ करोड ६३ पुगेको, सञ्चालन खर्च ८८ करोड ९१ लाख गत वर्ष रहेकोमा १३ करोड बढेर १ अर्ब ३ करोड २३ लाख पुग्ने, गत वर्ष ट्रान्समसन लाइन-नेटवर्क खर्च १ अर्ब २ करोड रहेकोमा ३ करोड बढेर १ अर्ब ५ करोड पुग्ने तथा ऋणको ब्याज ३ अर्ब ९२ करोड ९४ लाख रहेकोमा एक अर्ब ७ करोड बढेर ५ अर्ब पुग्ने प्रक्षेपण गरिएको छ । डप्रसएसन (ह्लासकट्टी)मा मात्र साढे ६ अर्ब बढी हुने देखाईएको अयोगको वेभसाईटमा उल्लेख छ ।

गत वर्ष ४८ अर्ब ४८ करोड रहेकोमा साढे ६ अर्ब बढेर ५५ खर्ब पुग्ने, गत वर्ष रिटर्न-डे भडेन्ट १२ करोड ५५ लाख रहेकोमा घटेर ११ करोड १० लाखमा झर्ने, अन्य आम्दानी ५ अर्ब २० करोड ५ लाखबाट ३ अर्ब २१ करोड ७० लाखमा झर्ने, वद्युत् खरिद (निजी क्षेत्र र आयात) ३८ अर्ब ९६ करोडबाट ३९ अर्ब १९ करोड पुग्ने प्रक्षेपण प्राधकरणको छ ।

श्रोत : काब्रिपुर, २०१६/११/१५

काबेली 'ए' अलपत्र

(अमरपुर, पाँचथर) — लगातार काम भएको भए ताप्लेजुड र पाँचथरको समाना भएर बग्ने काबेली नदीबाट यसै वर्ष बिजुली उत्पादन हुन्थ्यो। मुलुकको वद्युत् आपूर्तिमा योगदान पुग्थ्यो। रोजगारी पनि सर्जना हुन्थ्यो क भनेर स्थानीय आशावादी थए। तर वश्व बैंकको समेत लगानीमा निर्माण सुरु भएको आयोजना एक वर्षदेखि अलपत्र छ। निर्माणस्थलमा झार उम्रन थालेको छ।

ज इत सामानमा खया लाग्न थालेको छ। आयोजना स्थलमा 'रुँगालो' राखेर गेट लगाइएको छ। 'हामी राति र दिउँसो पालो मलाएर रुड्छौं,' अलपत्र आयोजना रुँगोर बसेका एक युवकले भने, 'बन्छ बन्दैन, कहिलेदेखि बन्छ भन्ने हामीलाई थाहा छैन।'

स्थानीयले पछिल्लो पटक आयोजना सञ्चालनका लागि आफ्नो तर्फबाट सहयोग पुऱ्याए। सहयोगका लागि स मति नै गठन गरे। आयोजनाको निर्माण तथा पावर हाउस क्षेत्रमा जाने सडकका लागि जग्गा उपलब्ध गराए। सरकारका नाममा आफ्नो जग्गा रजिस्ट्रेसन पनि गरिदिए। अहिले आयोजनाका वर्षयमा आयोजना स्थलमा रहेका कर्मचारीलाई नबोल्न भनिएको छ। फोटो खच्न पनि नपाउने नियम राखेको छ। ११ सय मटर सुरुङ्ग निर्माणपछि आयोजना बन्द भएको छ। ट्यांकीतर्फ नौ सय र पावरहाउसतर्फ दुई सय मटर सुरुङ्ग निर्माण गरिएको छ।

चीनको स भल तथा हाइड्रोमेकानिकल ठेकेदार चे चयाङ हाइड्रोपावर कन्स्ट्रक्सन एन्ड इन्स्टलेसन कम्पनीलाई कामको जिम्मेवारी दिइएको थियो। ठेकेदार कम्पनीसँगको ववादका कारण आयोजना निर्माण ठप्प बनेको स्थानीय कर्मचारीको बुझाइ छ। चनियाँ ठेकेदारसँगको सम्झौता रद्द भइसकेको प्रवर्द्धक काबेली इनर्जी कम्पनी ल मटेडका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत शेर सिंह भाट बताउँछन्। आयोजना पुनः कहिले सुरु हुन्छ भन्ने वर्षयमा उनले पनि केही खुलाएनन्। 'कम्पनीको आन्तरिक वा बाह्य कारण हो, तपाईंलाई भन्न मिल्दैन,' उनले भने, 'ठेकेदारको ठेक्का तोड्यो, नयाँ ठेक्का लागेको छैन।'

ठेक्का रद्द भएपछि यहाँका ट्रिपरलगायतका उपकरण मध्य तमोर जल वद्युत् आयोजनामा ल गएको छ। मध्य तमोरको काम पनि चनियाँ ठेकेदारबाट भइरहेको छ। ८० जनासम्म जनशक्ति ल्याएर काम गरेको चनियाँ ठेकेदारले आफ्ना जनशक्ति फर्काएपछि उपकरण पनि त्यहाँबाट निकालेको हो।

आयोजनास्थलमा अहिले ज डत क्रसर, एक्स्काभेटर मे सनलगायत उपकरण छन् । गट्टी बालुवा भने ठूलो परिमाणमा पाखामा निकालेर थुपारिएको छ । आयोजनाले ३७६ मेगावाट वद्युत् उत्पादन गर्ने लक्ष्य थयो ।

श्रोत : गोरखापत्र, २०७६/११/१५

मा थल्लो तामाकोशी : ठाडो सुरुङले रो करहेको छ प्रगति

काठमाडौं, फागुन १५ गते । सरकारको पछिल्लो ववरणअनुसार राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको भौतिक प्रगति असाध्यै सुस्त छ । कूल वनियोजित रु एक खर्ब बजेटमध्ये चालू आर्थिक वर्षको पुस मसान्तसम्म मात्रै २० प्रतिशत मात्रै खर्च भएको छ ।

लामो समयदेखि अगाडि बढाइएका राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको निर्माण प्रगति प्रभावकारी नहुनाका कारण भन्नु सकिन्छ । त्यसमा निर्माण व्यवसायीको कार्यशैली तथा कमजोर आयोजना व्यवस्थापन जोडिएको छ । कूल ९९.३ प्रतिशत भौतिक निर्माण सम्पन्न भएको एक राष्ट्रिय गौरवको आयोजनामा समेत निर्माण व्यवसायीकै लपर्वाहीले काम गरेको छ । मा थल्लो तामाकोशी जल वद्युत् आयोजनाको भौतिक निर्माण प्रगतिका हिसाबले अब थोरै मात्र काम बाँकी छ ।

बाँकी रहेको थोरै काम सम्पन्न गर्न कति समय लाग्ने हो भन्नु सकिन्छ भन्नु सकिन्छ । कारण आयोजनाको सबैभन्दा जटिल मानिएको दुई वटा ठाडो सुरुङमा पाइप जडान गर्ने कार्यले अपेक्षित गति लिन सकेको छैन । सोही कारण स्वदेशी लगानीमा निर्माण भइरहेको ४५६ मेगावाटको आयोजनामा समस्या देखिएको छ ।

हालसम्म आयोजनाको ठाडो सुरुङमा ३५५ मटर पेनस्टक पाइप जडान गरिएको छ । पाइप जडानका लागि सबैभन्दा जटिल मानिएको तल्लो ठाडो सुरुङमा २२० मटर र माथिल्लो ठाडो सुरुङमा १३५ मटर पेनस्टक पाइप जडान गरिएको हो । माथिल्लो र तल्लो ठाडो सुरुङमा १० मटरका दुई पाइप जडान गर्न क्रमशः सात र पाँच दिनको समयमा आइसकेको छ । तर असाध्यै जटिल मानिएको ठाडो सुरुङमा पाइप जडान गर्दा क्रेनको डोरी चूँढ्ने जस्ता समस्या पनि देखिने गरेका छन् । आयोजनाका अनुसार कुनै प्राथमिक समस्या नआएमा आगामी वैशाख भित्रमा पाइप जडान भइसक्नेछ । त्यसपछि माथिल्लो र तल्लो ठाडो सुरुङको बीचमा रहेको तेर्सो भागमा पाइप जडान शुरु हुनेछ ।

सो कार्यका लागि मात्रै डेढ महिना थप समय लाग्नेछ । नेपाल वद्युत् प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक एवं माथिल्लो तामाकोशी हाइड्रोपावर लिमिटेडका अध्यक्ष कुलमान घिसडले निर्माणस्थलको निरीक्षण गरी आयोजनाका पदाधिकारी, परामर्शदाता, तीनवटै ठेकेदारसँग संयुक्तरूपमा निर्माण सम्पन्न हुने कार्यता लका बारेमा छलफल गर्नुभएको छ । ठेकेदार कम्पनीले आफ्नो तालका अनुसार काम गर्ने प्रतिबद्धता पुनःजनाएका छन् ।

कार्यकारी निर्देशक घि सडले अगामी असार भत्र कम्तीमा पनि एउटा युनिटबाट वद्युत् उत्पादन गर्ने कार्यता लका अनुसार काम गर्न पुनःनिर्देशन दिनुभएको आयोजनाका प्रवक्ता डा गणेश न्यौपानेको भनाइ छ । पहिलो युनिटबाट कूल ७ मेगावाट वद्युत् उत्पादन गर्ने लक्ष्य रा खएको छ । कार्यकारी निर्देशक घि सडले कार्यता लका बनाइ त्यसअनुसार व्यवस्थापनमा सुधार गरी कार्यसम्पादन गर्न पुनःआग्रह गर्नुभएको छ । आयोजनाको तयारीअनुसार पहिलो युनिटबाट वद्युत् शुरु भएपछि बाँकी पाँच युनिटबाट क्रमैसँग वद्युत् उत्पादन हुनेछ ।

निर्माण सम्पन्न हुने समय ता लकामा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली र ऊर्जा, जलस्रोत तथा सँचाइमन्त्री वर्षमान पुनलगायतको गम्भीर चासो छ । त्यसैले जुनसुकै अवस्थामा पनि चालू आर्थिक वर्ष भत्रमा पहिलो युनिटबाट वद्युत् उत्पादन गर्नुपर्ने भएकाले आफूले जनाएका प्रतिबद्धताअनुसारका समय ता लकामा रहेर काम गर्न कार्यकारी निर्देशक घि सडले निर्देशन दिनुभएको हो ।

उहाँले आवश्यक समन्वय, सहयोग र सहजीकरण गर्न प्राधकरण र आयोजना सधैं तयार रहेको बताउनुभएको थयो । उहाँले लट नं २ को ठेकेदारले पनि वगतमा भन्दा काममा केही सुधार गरेको छ । पेनस्टक पाइप आपूर्ति तथा जडानको (लट २) ठेक्का पाएको भारतीय कम्पनी टेक्स्म्याकाले काम गर्न ढिलाइ गरेपछि तल्लो ठाडो सुरुडमा पाइप जडानको जिम्मा इलेक्ट्रोमेकानिकल (लट ३) को ठेकेदार अष्ट्रियन कम्पनी एन्ड्रिज हाइड्रोलाई दिइएको छ ।

अपर तामाकोशी हाइड्रोपावर ल मटेड, टेक्स्म्याको र एन्ड्रिजबीच २०७३ को पुस २३ मा आयोजनालाई थप वतीय भार नपर्ने गरी यो काम गर्न त्रिपक्षीय सम्झौता भएको थयो । मा थल्लो ठाडो सुरुडमा पाइप जडान भने टेक्स्म्याकोले नै गरिरहेको छ । कार्यकारी निर्देशक घि सडले आयोजनास्थलबाटै भारतमा रहेका टेक्स्म्याकोका प्रमुखलाई फोन गरी निर्माणमा ढिलाइ नगरिदिन आग्रह गर्नुभएको थयो ।

केही महिनाअघि ऊर्जा जलस्रोत तथा सँचाइ सचव दिनेशकुमार घि सड, कार्यकारी निर्देशक घि सड, मा थल्लो तामाकोशी हाइड्रोपावर ल मटेका प्रमुख कार्यकारी अ धकृत वज्ञानप्रसाद श्रेष्ठसहितको टोलीले कलकत्तास्थित टेक्स्म्याको मुख्यालय गई कम्पनीको उच्च व्यवस्थापनलाई भेटी निर्माण कार्यलाई थप गति दिन आग्रह गर्नुभएको थयो । प्रमुख कार्यकारी अ धकृत श्रेष्ठका अनुसार, स भल कार्यअन्तर्गत मुख्य सुरुडमा ग्राउटिड र कङ्क्रेटिड गर्ने काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ । मुख्य सुरुडमा जाने प्रवेश सुरुडमा गेट राख्ने तयारी भइरहेको छ ।

वद्युत् गृहका सम्पूर्ण उपकरण जडान भई तयारी अवस्थामा रहेका छन् । प्रसारण लाइनको १२७ वटा टावर निर्माण र ४७ कलो मटर टार टाङ्ने काम सम्पन्न भएको छ । रामेछापको खम्तीमा निर्माण

भइरहेको न्यू खम्ती २२० केभी सवस्टेसनको ल भलतर्फका काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ । उपकरण जडान गरी चार महिना भित्रमा सवस्टेसन सञ्चालनमा ल्याउने लक्ष्यका साथ काम भइरहेको छ ।

गोरखा भूकम्प र त्यसपछिका परकम्पन एवं बाढीपहिराले पुऱ्याएको क्षति तथा अवरोध, मधेश आन्दोलनका कारण निर्माण समग्री ढुवानी र इन्धन आपूर्तिमा आएको समस्या, डजाइन परिवर्तन, हाइड्रोमेकानिकल (लट २) ठेकेदारको कमजोर कार्यसम्पादन लगायतले आयोजनाको निर्माण ढिलाइ भएको थयो ।

श्रोत : काठिपुर, २०७६/११/१५

तल्लो तादीबाट तीन महिना भन्ने वद्युत् उत्पादन

नुवाकोट — तल्लो तादीखोला जल वद्युत् आयोजनाको तीन महिना भन्ने व्यावसायिक उत्पादन थाल्ने बताएको छ । स भलसहितको ८५ प्रतिशत काम स कएकाले बाँकी काम छिटो बढ्ने आयोजनाको भनाइ छ ।

०७७ जेठ मसान्त भन्ने राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जो डने गरी निर्माण भइरहेको बुद्धभूम नेपाल हाइड्रोपावर कम्पनीका अध्यक्ष पूर्णलाल श्रेष्ठले बताए ।

‘मे सन आइसकेको छ,’ उनले भने, ‘जडान गर्न बाँकी छ । तीन महिनामा राष्ट्रिय ग्रडमा जो डनेछौं ।’ आयोजनाले तादीखोला र चन्द्रवती खोलाको संगमस्थल समुद्रतार दोभानमा बाँध बनाएको छ ।

आयोजनाको वद्युत्गृहलगायत संरचना बाहिर छन् । बाँधस्थल दुप्चेश्वर गाउँपा लका-५ हुँदै पञ्चकन्या गाउँपा लका-४ थप्रेक नौटारीमा तीन हजार मटर लामो पेनस्टक पाइपबाट वद्युत्गृहमा पानी पठाई बिजुली उत्पादन गरिनेछ ।

आयोजनाको निर्माण लागत ९८ करोड रुपैयाँ छ । आयोजनामा २५ प्रतिशत कम्पनीका सेयर होल्डर र बाँकी सद्धार्थ बैंकको अगुवाइमा बैंक अफ काठमान्डू, एनसीसी, माछापुच्छ्रे बैंकलगायतको लगानी छ ।

असार भत्र पहिलो युनिटबाट वद्युत् उत्पादन

चालू आर्थिक वर्षको अन्त्य भत्रमा वद्युत् उत्पादन लक्ष्य राखेको मा थल्लो तामाकोसी जल वद्युत् आयोजनाको काम समयमै सम्पन्न गर्न पेनस्टक पाइप जडान नै चुनौतीपूर्ण बन्दै गएपछि प्राधकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घि सडले निर्माणस्थलको निरीक्षण गर्नुभएको छ । उहाँले आयोजनाका पदाधकारी, परामर्शदाता, तीनवटै ठेकेदारसँग संयुक्त रूपमा निर्माण सम्पन्न हुने कार्यता लकाबारे छलफल गर्नुभएको छ । छलफलका क्रममा ठेकेदार कम्पनीले आफ्नो ता लकाअनुसार काम गर्ने प्रतिबद्धता जनाएका छन् ।

छलफलका क्रममा घि सडले अगामी असार भत्र कम्तीमा पनि एउटा युनिटबाट (५ मेगावाट) वद्युत् उत्पादन गर्ने कार्यता लका बनाई त्यसअनुसार व्यवस्थापनमा सुधार गरी कार्यसम्पादन गर्न निर्देशन दिनुभयो ।

पहिलो युनिटबाट वद्युत् सुरु भएपछि बाँकी पाँच युनिटबाट क्रमसँग वद्युत् उत्पादन हुने प्राधकरणले जनाएको छ । निर्माण सम्पन्न हुने समय ता लकामा प्रधानमन्त्री, ऊर्जामन्त्रीलगायतको गम्भीर चासो छ । उहाँले त्यसैले जुनसुकै अवस्थामा पनि चालू आर्थिक वर्ष भत्रमा पहिलो युनिटबाट वद्युत् उत्पादन गर्नुपर्ने छ । समय ता लकामा रहेर काम गर्नुहोला भन्नुभयो । स्वदेशी लगानीमा निर्धारणाधीन ४५ मेगावाटको मा थल्लो तामाकोसी जल वद्युत् आयोजनाको ठाडो सुरुडमा आधाभन्दा धेरै पेनस्टक पाइप जडान भइसकेको नेपाल वद्युत् प्राधकरणले जनाएको छ । कुल ६७ मटरमध्ये ३५ मटर पेनस्टक पाइप जडान गरिसकेको र ३२ मटर बाँकी रहेको जनाइएको छ ।

पाइप जडानका ला ग सबैभन्दा जटिल मानिएको तल्लो ठाडो सुरुडमा २२० मटर र मा थल्लो ठाडो सुरुडमा १३५ मटर पेनस्टक पाइप जडान गरिएको हो । अब तल्लो र मा थल्लो ठाडो सुरुडमा क्रमशः १४७ र १५ मटर पाइप जडान गर्न बाँकी छ । पेनस्टक पाइप जडान चुनौतीपूर्ण र लामो समय लाग्ने भएकाले आगामी असार मसान्त भत्र पूर्ण सञ्चालनमा ल्याउने कार्यता लका प्रभावत हुने देखाएको छ । प्राधकरण सो अवध भत्र एउटा युनिट मात्र सञ्चालनमा ल्याएर ५ मेगावाट भए पनि उत्पादन सुरु गर्ने लक्ष्यमा लागेको छ । ऊर्जा जलस्रोत तथा सँचाइ मन्त्रालयको वार्षिक कार्यसूचीअनुसार चैत भत्र पहिलो युनिट सञ्चालनमा ल्याउने र असारसम्ममा पूर्ण सञ्चालनमा ल्याउने लक्ष्य थयो ।

मा थल्लो र तल्लो ठाडो सुरुडमा १० मटरका दुईवटा पाइप जडान अवध क्रमशः सात र पाँच दिनमा आइसकेकाले कुनै प्राधक समस्या नआएमा वैशाख भत्रमा पाइप जडान भइसक्ने मा थल्लो

तामाकोसी हाइड्रो पावर ल मटेडको अनुमान छ । त्यसपछि मा थल्लोर तल्लो ठाडो सुरुडको बीचमा रहेको तेस्रो भागमा पाइप जडान सुरु हुने र त्यसका ला ग करिब डेढ महिना लाग्ने बताइएको छ । पेनस्टक पाइप आपूर्ति तथा जडानको (लट २) ठेक्का पाएको भारतीय कम्पनी टेक्स्म्याकोले काम गर्न ढिलाइ गरेपछि तल्लो ठाडो सुरुडमा पाइप जडानको जिम्मा इलेक्ट्रो मेकानिकल (लट ३)को ठेकदार अस्ट्रियन कम्पनी एन्ड्रिज हाइड्रोलाई दिइएको छ । भारतीय कम्पनीका कारण नै पेनस्टक जडान ढिला सुरु भएको थयो ।

आयोजना प्रमुख वज्रानप्रसाद श्रेष्ठका अनुसार स भल कार्यअन्तर्गत मुख्य सुरुडमा ग्राउण्डिङ र कङ्क्रेटिङ गर्ने काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ । मुख्य सुरुडमा जाने प्रवेश सुरुडमा गेट राख्ने तयारी भइरहेको छ ।

श्रोत : जागरिक, २०७६/११/१६

ट्रंक लाइन ववाद, उद्योगीद्वारा आन्दोलनको चेतावनी

बुटवल - बुटवल-भैरहवा करिडोरका उद्योगलाई ट्रंक लाइनमार्फत वद्युत् आपूर्ति गरिएको भन्दै वद्युत् प्राधकरणले छुट महसुल बुझाउन ३५ दिने सूचना जारी गरेपछि रूपन्देहीका उद्योगीहरू आन्दोलनमा उत्रने भएका छन्। करिडोरका उद्योगीले माग्दै नमागेको ट्रंक लाइनको महसुल कुनै हालतमा तिर्न नसक्ने भन्दै जबरजस्ती गरिए उद्योग कलकारखाना बन्द गरेर सडकमा निस्कने चेतावनी दिएका हुन्।

बुटवल-भैरहवा औद्योगिक करिडोरका २१ वटा उद्योगलाई नेपाल वद्युत् प्राधकरणले २०७५ को वैशाखदेखि २०७६ कात्तिकसम्मको ट्रंक लाइनबापतको छुट रकम बुझाउन फागुन ८ गते ३५ दिने सूचना पठाएको छ। प्राधकरणले करिडोरका उद्योगबाट सावकै समयमा औद्योगिक महसुल भने बुझासकेको भए पनि सो अवधमा ती उद्योगलाई ट्रंक लाइनमार्फत वद्युत् आपूर्ति गरिएको दाबी गर्दै सावकको भन्दा ६६ प्रतिशत बढी महसुल बुझाउन अल्टिमेटम दिएको हो। तर, करिडोरका उद्योगीले भने आफूहरूले ट्रंक लाइन माग्दै नमागेको र यस सम्बन्धमा प्राधकरणसँग कुनै माग वा सम्भौता पनि नगरिएको भन्दै थप रकम बुझाउन नसक्ने बताएका छन्।

करिडोरका उद्योगीले बिहीबार रूपन्देहीको मंगलापुरमा पत्रकार सम्मेलन गर्दै उद्योगले खपत गरेको वद्युत् महसुल प्राधकरणको नियमअनुरूप सबै उद्योगले सावकै समयमा बुझासकेको र थप रकम कुनै हालतमा बुझाउन नसक्ने बताएका हुन्। करिडोरका उद्योगी चन्द्रमान श्रेष्ठले प्राधकरणसँग ट्रंक लाइन लने कुनै माग वा सम्भौता नगरिएको बताए।

‘हामीले माग्दै नमागेको ट्रंक लाइन कहिले जोड्यो, कन जोड्यो ? ट्रंक लाइनमार्फत वद्युत् दिइएको भए त्यतिबेला हामीलाई कन जानकारी गराइएन् ?। कन त्यतिबेला ट्रंक लाइनबापतको महसुल मागएन ?’ तिलोत्तमा उद्योग वाणज्य संघका सल्लाहकारसमेत रहेका श्रेष्ठले प्रश्न गरे।

करिडोरका अर्का उद्योगी नवराज श्रेष्ठले वगत ४० वर्षदेखि साधारण लाइनबाटै निर्बाध रूपमा सञ्चालन भइरहेका करिडोरका उद्योगीमाथि प्राधकरणले ट्रंक लाइनको बहानामा ज्यादती गरेको बताए। बुटवल उद्योग वाणज्य संघका पूर्वअध्यक्षसमेत रहेका श्रेष्ठले जिम्मेवार निकायले आफ्नो काम सही ढंगले नगर्दा त्यसको मार करिडोरका उद्योगी परेको भन्दै एकपटक तिरिसकेको महसुल

फेरि दोहोऱ्याएर तिर्न नसक्ने बताए। सद्धार्थनगर उद्योग वा णज्य संघका अध्यक्ष कुलप्रसाद न्यौपानेले ट्रंक लाइनका नाममा प्रा धकरणले उद्योगी व्यवसायीलाई आतं कत पारेको बताए।

प्रा धकरणका कर्मचारीले गरेका गल्ती कमजोरीको सोधभर्ना उद्योगीले गर्न नसक्ने भन्दै उनले अहिले पनि करिडोरका उद्योगका ला ग ट्रंक लाइन आवश्यक नै नभएको बताए। पञ्चकन्या उद्योगका महाप्रबन्धक देवेन्द्र शाहले प्रा धकरणले ट्रंकलाइनमार्फत वद्युत् आपूर्ति भएको भनिएको समयमा करिडोरका उद्योगले अनिय मत वद्युत् आपूर्ति तथा ट्रि पडकै कारण झन्डै साढे तीन करोडभन्दा बढीको क्षति बेर्होनुपरेको दाबी गरे।

रूपन्देही उद्योग संघका अध्यक्ष बाबुराम बोहोराले निय मत वद्युत् आपूर्ति नभएको समयलाई पनि प्रा धकरणले ट्रंक लाइनमार्फत वतरण गरिएको भनेर थप रकम माग्नु जायज नभएको बताए। प्रा धकरणले ट्रंक लाइन माग गरेका केही ठूला उद्योगीको घानमा करिडोरमा उद्योगीलाई पनि पारेको भन्दै छुट बि लडको नाममा अ डिटिड भइसकेको अवस्थामा उद्योगीले थप रकम बुझाउन नसक्ने बताए।

यशोधा फुड्सका मधुसुधन घि मरेले छुट बि लडको नाममा प्रा धकरणले करिडोरका उद्योगहरूलाई धरासायी बनाउन खोजेको बताए। करिडोरका उद्योगीले प्रा धकरणले छुट बि लडका नाममा पठाएको थप रकम कुनै हालतमा तिर्न नसक्ने र अहिले पनि सो करिडोरमा ट्रंक लाइनको आवश्यकता नभएकाले साधारण लाइनमार्फत नै वद्युत् आपूर्ति गर्नुपर्ने माग गरेका छन्। आफूहरूको माग सम्बोधन नभए उद्योग नै बन्द गरेर बस्नुपर्ने अवस्था आउन सक्ने भन्दै उद्योगीले आन्दोलन गर्ने चेतावनी दिएका छन्।

श्रोत : नयाँ पत्रिका, २०७६/११/१६

रोल्पा लगानी सम्मेलन सम्पन्न : एनएमबि बैंकको लगानीमा

धाङ्सीखोला जल वद्युत् आयोजना

रोल्पा लगानी सम्मेलनका अवसरमा व भन्न चार सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर भएको छ। रोल्पा नगरपालिका, रोल्पा उद्योग वाणज्य संघ र लगानीकर्ताबीच बिहीबार व भन्न परियोजना सञ्चालनसम्बन्धी सहमतिपत्रमा हस्ताक्षर भएको हो। हरियाली नमुना कृषि परियोजना, नेपाल बैंक ल मटेड, एनएमबि बैंक र युनिभर्सल कन्सल्टेन्सी प्रा लले व भन्न क्षेत्रमा काम गर्न रोल्पा नगरपालिकासँग सम्झौता गरेका हुन्।

लबाडमा सम्पन्न लगानी सम्मेलनमा उपलब्धि देखाउने गरी समझदारीपत्रमा हस्ताक्षर गरिएको रोल्पा नगरपालिकाका प्रमुख पूर्ण केसीले बताए। ऊर्जा, जलस्रोत तथा सँचाइमन्त्री वर्षमान पुनको रोहवरमा सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर गरिएको थियो।

मन्त्री पुनले तीन तहकै सरकारले लगानीमैत्री वातावरण निर्माण गर्ने आश्वासन दिए। व भन्न सीमा तेस्र्याएर समस्यामा पर्छन् क भन्ने शंका नपाल्न आग्रह गर्दै मन्त्री पुनले रोल्पामा पर्याप्त लगानी गर्न सक्ने ठाउँ रहेको र जसका लागि तीन तहकै सरकारले सक्दो सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता जनाए।

चार वर्षमा छुट्टाछुट्टै सम्झौता

रोल्पामा कृषि क्षेत्रमा प्रावधान सहयोग गर्ने गरी हरियाली नमुना कृषि परियोजनाले नगरपालिकासँग सम्झौता गरेको छ। परियोजनाका डा. मीनबहादुर श्रेष्ठ, रोल्पा नगरपालिकाका प्रमुख केसी र रोल्पा उद्योग वाणज्य संघका अध्यक्ष वश्वकुमार चन्दले सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर गरेका छन्। त्रिपक्षीय सम्झौता आवश्यक समन्वय गरी छिट्टै कार्यान्वयनमा लैजाने नगरप्रमुख केसीले बताए।

त्यस्तै, नेपाल बैंक ल मटेड र रोल्पा नगरपालिकाबीच कृषि तथा पशुजन्य क्षेत्रको व्यवसाय प्रवर्द्धन गरी उत्पादन एवं रोजगारी अभिवृद्धि गर्न, शक्ति बेरोजगार युवालाई मुलुकभित्र रोजगारीका अवसर सर्जना गर्न, महिला उद्यमशील क्षमताको विकास गर्न दुईपक्षबीच सम्झौता भएको छ। सम्झौता कार्यान्वयनका लागि कार्यवाहक निर्माण गर्ने र नगरपालिकाले एक कोष खडा गरी नेपाल बैंकको रोल्पा शाखामा रकम जम्मा गरेपछि त्यसको दुई गुणा रकम बैंकले ऋण लगानी गर्ने पत्रमा उल्लेख छ।

साथै कार्यक्रमकै अवसरमा वना धतो सहु लयतमा ऋण प्रवाह गर्ने सम्झौतासमेत गरिएको छ । मेयर केसी र नेपाल बैंकका प्रादेशक कार्यालय प्रमुख पासाङ दोर्जी शेर्पाले सहु लयत कर्जासम्बन्धी सहमतिपत्रमा हस्ताक्षर गरेका हुन् ।

धाङ्सीखोलामा जल वद्युत् आयोजना बन्ने

लगानी सम्मेलनकै क्रममा दुई मेगावाटको धाङ्सीखोला जल वद्युत आयोजना निर्माण गर्ने सहमतिपत्रमा पनि हस्ताक्षर भयो । उक्त जल वद्युत आयोजनामा एनएमबि बैंकको लगानी रहनेछ । रोल्पा नगरपालिका र उद्योग बाणज्य संघ रोल्पाले मलेर बनाउने आयोजनाका लागि बैंकले सहु लयतमा ऋण उपलब्ध गराउने भएको छ । बैंकका तर्फबाट प्रमुख व्यवसाय तथा रणनीति अधिकृत सुदेश उपाध्याय र मेयर केसीले सोसम्बन्धी सहमतिपत्रमा हस्ताक्षर गरेका हुन् ।

सर्वपक्षीय प्रतिबद्धतासहित घोषणापत्र जारी

रोल्पा लगानी सम्मेलनले ११ बुँदे घोषणापत्र जारी गरेको छ । जिल्लास्थित राजनीतिक दल, सुरक्षा निकाय, निजी क्षेत्र, स्थानीय तहको प्रतिबद्धतासहित घोषणापत्र जारी गरिएको नगरप्रमुख केसीले बताए ।

प्रस्ताव ल्याउनुस, लगानी गर्छौं : गोल्यान

एनएमबि बैंकका अध्यक्ष पवन गोल्यानले कृषि, पशु तथा अन्य उद्यममा आधारित प्रस्ताव आए लगानी गर्न सक्ने बताए । बाँझो जग्गा देख्दा आफूलाई दुःख लाग्ने बताउँदै गोल्यानले व्यापारभन्दा पनि देशमै केही गरौं भन्ने उद्देश्यले आफूले लगानी गरिरहेको बताए । टिमुर उत्पादन, कम्पु खेती, अमलो (चुक)को जुस उत्पादनलगायत कुरामा आफूले लगानी गर्न सक्ने जानकारी दिए । रोल्पामा कम्पु खेती गरी रेशम धागो उत्पादन गर्ने सम्भावना रहेको भन्दै गोल्यानले त्यसमा लगानी गर्न इच्छुक रहेको बताए । नेपाल उद्योग वाणज्य संघका केन्द्रीय उपाध्यक्ष कशोर प्रधानले तीन तहको सरकारले लगानीमैत्री वातावरण निर्माण गर्नुपर्नेमा जोड दिए ।

श्रोत : नयाँ पत्रिका, २०७६/११/१६

अरुण तेस्रो मुआब्जा आन्दोलन सहमतिमा

संखुवासभामा निर्माणाधीन ९ सय मेगावाटको अरुण तेस्रो जल वद्युत् आयोजनाका पी डतले मुआब्जा नपाएको भन्दै दोस्रोपटक गरेको अरुण प्रवेशमार्ग सडक अवरुद्ध कार्यक्रम सर्वदलीय बैठकपछि खुलेको छ ।

मुआब्जा पी डतले बुधबार पावरहाउसगृह जाने अरुण प्रवेशमार्गको २४ दशमलव ५ क म सडक बन्द गरेका थए । तर, जिल्ला प्रशासन कार्यालयको पहलमा बसेको सर्वदलीय बैठक र जिल्लास्थित राजनीतिक दलहरूको आग्रहपछि शान्तिपूर्ण र सांकेतिक आन्दोलन जारी रहे पनि सडक भने खुलाएको अरुण तेस्रो संघर्ष समितिका अध्यक्ष राईले जानकारी दिए । उनले आगामी २२ गते लगानी बोर्डको कार्यालय काठमाडौंमा पुगेर अरुण तेस्रोको मुआब्जाबारे व्यापक छलफल गर्ने सहमति भएको छ ।

करिब १० वर्षदेखि नपाएको मुआब्जाका वषयमा संगो जिल्ला नै लाग्ने आश्वासन राजनीतिक दलले दिएका छन् । त्यसपछि आन्दोलन फर्ता गरिएको पी डतको भनाइ छ । तर, २२ गतेसम्म स्थानीयहरूले सामान्य सांकेतिक आन्दोलनका कार्यक्रम जारी राख्ने जनाएका छन् । जोगमुनी-कमाथांका को सल्हासा राजमार्गअन्तर्गत खाँदबारी नगरपालिका-४ छ्याङकुटीडाँडा हुँदै च चला गाउँपालिका-२ पुखुवामा रहेको अरुण तेस्रोको पावरहाउसगृह जाने सडकमा स्थानीय मुआब्जा नपाएको भन्दै स्थानीय आन्दोलनमा उत्रिएका थए ।

श्रोत : ऊर्जा खबर, २०७६/११/१६

सेवा प्रदायक कम्पनीद्वारा बिनास्वीकृत प्रा धकरणको पोल प्रयोग, ७ महिनादेखि शुल्क तिर्न अटेरी

काठमाडौं । सेवा प्रदायक कम्पनीहरूले नेपाल वद्युत प्रा धकरणको प्रसारण तथा वतरण लाइनका पोल स्वीकृत न लई प्रयोग गर्दै आएका छन् । प्रा धकरणले अप्टिकल फाइबर केबल सेवा सञ्चालन निर्देशिका २०७३ संसोधन गरेर सेवा शुल्क बढाएपछि गत भदौदेखि एनसेल बाहेकका २० कम्पनी स्वीकृति न लई पोल प्रयोग गरिरहेका हुन् ।

प्रा धकरणको अप्टिकल फाइबर केबल सेवा सञ्चालन निर्देशिका २०७३ (संसोधन सहित) अनुसार टेलिफोन, टेलिभिजन एवं इन्टरनेट सेवा प्रदान गर्ने कम्पनीले प्रसारण तथा वतरण पोल र टावर प्रयोग गरेमा अनिवार्य स्वीकृति लनु पर्ने प्रावधान भए पनि अहिलेसम्म सम्झौता गर्न आएका छैनन् ।

स्वीकृति लन सम्झौताका लागि पटक-पटक ताकेता गरेर बोलाउँदा नआएको प्रा धकरण काठमाडौं क्षेत्रीय कार्यालयका सहायक निर्देशक भरत खड्काले बताए । उनका अनुसार यी कम्पनीले गत भदौदेखि प्रा धकरणलाई पोल प्रयोग गरेको शुल्क तिरेका छैनन् ।

‘एनसेलले मात्रै स्वीकृति लएर नियमित शुल्क तिरिरहेको छ,’ उनले ऊर्जा खबरसँग भने, ‘आवश्यकता बमोजिमका कागजात र बैंक जमानतसहित पोल प्रयोगको स्वीकृतिका लागि सम्झौता गर्न बोलाउँदा आएनन् । तार काट्ने चेतावनी दिँदा पनि टेरेका छैनन् ।’ शुल्क उठाउन नसकेपछि सेवा प्रदायक कम्पनीबाट हुने ठूलो आम्दानी गुमेका पनि उनले बताए ।

सुरुमा सम्झौताका गर्न तयार भएको नेपाल टेलिकम पनि शुल्क महंगो भएको भन्दै नआएको प्रा धकरणले जनाएको छ । बढेका शुल्कका पुनर्मुल्याङ्कन गर्न सञ्चार मन्त्रालयका सहसचका संयोजकत्वमा समिति बनेपछि अहिलेसम्म प्रतिवेदन तयार नहुँदा शुल्क उठाउन समस्या भएका खड्काले बताए ।

प्रा धकरणको २०७५ असार २७ गते बसेको सञ्चालक स मति बैठकले सेवा प्रदायक कम्पनीको शुल्क वृद्ध गर्ने निर्णय गरेको थयो ।प्रा धकरणले यसअघि वस्तार गरेको 'अर्थ वायर लाइटिङ पोर्ट' वस्था पत गरी सबै ठाउँमा 'अप्टिकल फाइबर ग्राउण्ड वार (ओ पजिडब्लू)' राखेको छ । देशभरका ६६ केभीभन्दा बढी क्षमताका प्रसारण लाइनसँगै अप्टिकल फाइबर छ ।

सेवा प्रदायकले गत आ र्थक वर्षदे ख अप्टिकल फाइबर र वद्युतीय पोलमा तार तानेबापत बढेको शुल्क तिर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।प्रा धकरणका अनुसार ३३ केभी भोल्टेजको अप्टिकल फाइबर प्रयोग गर्दा सेवाप्रदायकले मा सक प्रति कलो मटर प्रतिकोर २ हजार ५ सय रुपैयाँ तिर्नुपर्छ ।

यस्तै, ६६ केभी भोल्टेजमा मा सक प्रति कलो मटर प्रतिकोर ६ हजार रुपैयाँ भाडा तिर्नुपर्ने व्यवस्था छ । प्रा धकरणको पोलमा तार तानेर सेवा प्रदायकले दुई प्रकारले सेवा दिँदै आएका छन् । ती ब्याक बोन केबल (एक ठाउँबाट केबल तानेर बीचमा नछुटाई ल क्षत बिन्दुसम्म पुर्याउने) र डिष्ट्रिब्युसन अप्टिकल फाइबर (एक ठाउँबाट व भन्न क्षेत्रमा वतरण गरिने) हुन् ।

सेवा प्रदायकले प्रा धकरणको पोलमार्फत तान्ने केबलका ला ग २४ कोर (१ कलो मटर) को मा सक शुल्क १ हजार २ सय रुपैयाँ निर्धारण गरिएको छ । २४ दे ख ४८ कोरका ला ग मा सक १ हजार ९ सय रुपैयाँ र ४९ कोरभन्दा लामो दुरीका ला ग मा सक २ हजार ७ सय रुपैयाँ निर्धारण गरिएको छ । एनसेलसहित २१ सेवा प्रदायक कम्पनीले प्रा धकरणको वद्युतीय पोल उपयोग गरेर सर्वसाधारणलाई सेवा दिँदै आएका छन् ।